

Šiame numeryje:**Bažnyčia Lietuvoje**

Paminėta Kauno arkivyskupijos globėjo šventė	2
Arkiv. S. Tamkevičiaus pranešimas apie arkivyskupijos sielovados padėtį per Kauno arkivyskupijos globėjo šventę	3
Išleista kard. Vincentui Sladkevičiui skirta proginė moneta	5
Sukako 110 metų, kai Kauno katedrai suteiktas šis titulas	5
Kolpingo kolegijos absolventų šventė	6
Mokslo metų užbaigimo iškilmės Religijos studijų kolegijoje	7
Tradiciniai Panevėžio miesto mero pusryčiai	8
Pagerbtas Pietų Lietuvos partizanų atminimas	8
Paramos akcija „Vaikai padeda vaikams“	9
Eucharistiniai žygiai dviračiais	10

Homilijos

TIKĖJIMO IŠBANDYMAS 19 eilinis sekmadienis (A)	13
KANANIETĖS TIKĖJIMAS 20 eilinis sekmadienis (A)	14
TU ESI UOLA 21 eilinis sekmadienis (A)	15
SVEIKA, KARALIENE Švč. M. Marijos Ėmimas į dangų (Žolinė)	16

Straipsniai

Kardinolas Joseph Ratzinger BAŽNYČIA ANT TREČIOJO TŪKSTANTMEČIO SLENKSČIO	17
Kardinolas Joseph Ratzinger KAS IŠ TIKRŲJŲ YRA TEOLOGIJA?	21
Kardinolas Joseph Ratzinger TIKĖJIMAS IR TEOLOGIJA	23

Bažnyčia pasaulyje

Benediktas XVI pristatė trumpąjį Katekizmą	27
Popiežius: šventasis Benediktas tebėra aktualus	28

Paminėta Kauno arkivyskupijos globėjo šventė

Jau tradicija tapo, švenčiant Šv. Jono Krikštytojo liturginę šventę, Kaune iškilmingai paminėti arkivyskupijos dangiškojo globėjo dieną. Šiais metais minėjimas prasidėjo birželio 23 d., šventės išvakarėse, vigilija arkikatedroje bazilikoje. Per šv. Mišias, kurioms vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, bei po to vykusią Švč. Sakramento adoraciją meldtasi ir už kaip tik tądien pas Viešpatį iškeliavusį kapucinų ordino vienuolį tėvą Stanislovą Dobrovolskį OFM Cap. Arkivyskupo S. Tamkevičiaus teigimu, tėvas Stanislovas palikęs nepaprastai daug gerų darbų. Tiek daug toli gražu ne kiekvienam kunigui ar vienuoliui pavyksta nuveikti per visą gyvenimą: daugybei žmonių jis padėjo artėti prie Dievo, daugybei tapo tiesiog geruoju „tėveliu“, randančiu kiekvienam į jį besikreipiančiam paguodos, nuraminimo, patarimo žodį, už ką žmonės jį labai mylėjo. „Todėl jo išėjimas yra didelė netektis ir Bažnyčiai, ir visai Lietuvai, meldžiame, kad Viešpats jam suteiktų amžinąją šviesą ir ramybę“, – sakė ganytojas.

Birželio 24 d. rytą pagrindinės iškilmės vyko taip pat arkikatedroje – čia švęsti Eucharistiją, dėkoti Dievui už Kauno arkivyskupijos dabartį bei melsti palaimos ateičiai drauge su savo ganytojais vyskupais susirinko beveik visi arkivyskupijos kunigai ir keli tūkstančiai tikinčiųjų, giedojo jungtinis Kauno miesto parapijų choras. Pamaldų metu buvo suteikti diakonystės šventimai klierikui Julijui Grigoniui, kuris pastoracinei tarnystei paskirtas į Šv. Antano parapiją Kaune.

Šv. Mišių liturgijai vadovavo arkiv. S. Tamkevičius. Homiliją sakęs arkivyskupo augziliaras vysk. Jonas Ivanauskas akcentavo, kad Kauno arkivyskupijos globėjas yra šventasis, kurio uždavinys buvo nutiesti Viešpačiui kelią, jo tarnystės misija Išganymo plane – būti ir veikti tarp sena ir nauja. „Mes dėkojame Dievui už visas malones, kurias patiriame užtariant Jonui Krikštytojui, – kalbėjo vysk. J. Ivanauskas. – Jo pašaukimas bei tarnystė kuriant Dievo karalystę visuomet bus gyvi ir aktualūs, nes mes taip pat esame pašaukti kurti Dievo karalystę. Mums irgi tenka panašūs uždaviniai, mes taip pat esame tarp sena ir nauja.“ Ganytojas pamokslo metu padėkojo visiems arkivyskupijos dvasininkams, vienuoliams ir pasauliečiams, ištikimai tarnaujantiems Dievui ir Bažnyčiai, bei kvietė visus ir toliau tarnauti pagal šv. Jono Krikštytojo pavyzdį skelbiant žmonėms Dievo gailestingumą, kviečiant juos į atgailą ir, svarbiausia, nurodant jiems kelią pas Kristų.

Po liturgijos pamaldų dalyvius arkiv. S. Tamkevičius pakvietė į Kauno arkivyskupijos konferencijų salę pratęsti arkivyskupijos šventę. Čia paraginęs visus „pasidžiaugti laimėjimais, drąsiai pažvelgti į nesėkmes ir pabandyti bent šiek tiek paplanuoti ateitį“ ganytojas perskaitė pranešimą, kuriame trumpai apžvelgė Kauno arkivyskupijos sielovadinę situaciją. Po to tradiciškai keliolika dvasininkų, vienuolių ir pasauliečių už nuopelnus tarnaujant Dievui ir Bažnyčiai arkivyskupas apdovanojo aukščiausiu Kauno arkivyskupijos garbės ženkle – Šiluvos Dievo Motinos medaliu.

Šventės pabaigoje vysk. Jonas Ivanauskas paskelbė arkivyskupo pasirašytus dekretus, kuriais visoms 103 Kauno arkivyskupijos bažnyčioms atnaujinami arba suteikiami nauji atlydai, o visi kiti iki šiol duoti atlydų raštai nebegalioja. Vyskupas įteikė dekretus dekanams, kurie savo ruožtu juos įteiks klebonams. Dekretuose taip pat primenama, kad siekiant gauti visuotinius atlydus reikia aplankyti bažnyčią, dalyvauti Eucharistijoje, atlikti išpažintį, priimti Švenčiausiąjį Sakramentą, sukalbėti Viešpaties maldą („Tėve mūsų“) bei Tikėjimo išpažinimą ir, pašalinus bet kokį prisišimą prie bet kokios nuodėmės, pasimelsti Šventojo Tėvo intencija (plg. *Enchiridion Indulgentiarum*, 19–20). Visuotinius atlydus tomis progomis galima gauti vieną kartą nuo atlydų dienos išvakarių vidurdienio iki atlydų dienos vakaro. Be to, priminta, kad visose bažnyčiose tikintieji gali

Šventimai

Vilkaviškio vyskupijoje

Birželio 29 d. Vilkaviškio katedroje vysk. Rimantas Norvila penkiems Palaimintojo Jurgio Matulaičio kunigų seminarijos auklėtiniams – **Vitalijui Golinui** (gim. 1978), **Jonui Jonuškai** (gim. 1980), **Mariui Rudzinskui** (gim. 1980), **Sauliui Ruočkui** (gim. 1978), **Artūriui Vaškevičiui** (gim. 1979) – suteikė diakonato šventimus. Iškilmingas šv. Mišias kartu koncelebravo vysk. Juozas Žemaitis MIC ir apie 20 vyskupijos kunigų. -Vk-

Šiaulių vyskupijoje

Gegužės 8 d. Šiaulių šv. Petro ir Pauliaus katedroje vyskupas Eugenijus Bartulis suteikė kunigystės šventimus diakonui **Tadui Rudžiui** (gim. 1978).

Birželio 26 dieną Šiaulių šv. Petro ir Pauliaus katedroje vyskupas Eugenijus Bartulis suteikė diakonato šventimus šiems Kauno kunigų seminarijos auklėtiniams: **Gediminui Motekaičiui** (gim. 1981), **Alfonsui Rimkui** (gim. 1978), **Rimantui Žaromskiui** (gim. 1966). -Š-

Paskyrimai

Vilkaviškio vyskupijoje

Klaidos atitaisymas. Atsiprašome dėl netikslios kun. Rimo Skinkaičio paskyrimo formuluotės „Bažnyčios žinių“ Nr. 12. Turi būti:

Kun. **Rimas Skinkaitis** atleistas iš Vilkaviškio vyskupijos palaimintojo Jurgio Matulaičio kunigų seminarijos prefekto pareigų ir išleistas pedagoginiam darbui į Kauno kunigų seminariją, įpareigotas padėti sielovados darbe Aleksoto parapijoje.

Suderinus su Zamosc–Lubaczów (Lenkija) vyskupijos ordinaru, kun. **Slawomiras Lacinskis** paskirtas Marjampolės šv. Vincento Pauliečio parapijos vikaru.

Kun. **Antanas Urbanavičius** atleistas iš Sutkų parapijos klebono pareigų ir paliktas eiti kitas ankstesnes pareigas.

Kun. **Gvidas Jonas Pušinitis** paskirtas Sutkų parapijos klebonu ir paliktas eiti kitas ankstesnes pareigas.

Diak. **Vitalijus Golinus** paskirtas atlikti pastoracinę praktiką Aleksoto parapijoje.

Diak. **Jonas Jonuška** paskirtas atlikti pastoracinę praktiką Vilkaviškio parapijoje.

Diak. **Marius Rudzinskas** paskirtas atlikti pastoracinę praktiką Marijampolės šv. Vincento Pauliečio parapijoje.

Diak. **Saulius Ruočkus** paskirtas atlikti pastoracinę praktiką Alytaus šv. Angelų Sargų parapijoje.

Diak. **Artūras Vaškevičius** paskirtas atlikti pastoracinę praktiką Lazdijų parapijoje.

-Vk-

Šiaulių vyskupijoje

Kun. **Tadas Rudys** paskirtas Šiaulių vyskupijos jaunimo centro kapelionu ir Radviliškio Švč. M. Marijos Gimimo parapijos vikaru.

Kun. **Donatas Grabažis** atleistas iš Radviliškio Švč. M. Marijos Gimimo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Šiaulėnų ir Šaukoto parapijų klebonu.

Kun. **Stanislovas Žukauskas** atleistas iš Šiaulėnų ir Šaukoto parapijų klebono pareigų ir paskirtas Bazilionų parapijos klebonu.

Kun. **Algirdas Pakamanis** atleistas iš Bazilionų parapijos klebono pareigų ir paliktas eiti Kurtuvėnų parapijos klebono pareigas.

Kun. **Ladislovas Baliūnas SJ** atleistas iš Kairių ir Kurų parapijų klebono pareigų ir perėjo į Lietuvos jėzuitų provincijos provincijolo dispoziciją.

Kun. **Saulius Matulis** atleistas iš Šiaulių Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Kairių ir Kurų parapijų klebonu.

Kun. **Sigitas Stepšys** paskirtas Joniškio parapijos altaristu.

Kun. **Jonas Zubrus SJ** paskirtas Pociūnėlių ir Palonų parapijų klebonu.

-Š-

Kaišiadorių vyskupijoje

Kun. **Kęstutis Dvareckas** paskirtas Elektrėnų parapijos vikaru.

Kun. **Arūnas Kazlauskas** paskirtas Saldutiškio parapijos klebonu ir Suginčių parapijos administratoriumi; reziduos Suginčiuose.

Kun. jubil. **Česlovas Zažeckas** paskirtas Suginčių parapijos altaristu.

gauti visuotinius atlaidus švęsdami Porciunkulės (rugpjūčio 2 d.) ir Vėlinių (lapkričio 2 d.) atlaidus.

Vysk. J. Ivanauskas taip pat pranešė, kad atnaujinta ir nustatyta visų arkivyskupijos bažnyčių sekmadienių bei šiokiadienių pastovų pamaldų tvarka (nuo šiol ją bus galima keisti tik gavus ordinario leidimą). Visas pamaldų tvarkaraštis skelbiamas Kauno arkivyskupijos interneto svetainėje: kaunas.lcn.lt.

Kauno arkivyskupijos dienos išskilmės užbaigtos šventiška agape kurijoje. -dch-

Arkiv. S. Tamkevičiaus pranešimas apie arkivyskupijos sielovados padėtį per Kauno arkivyskupijos globėjo šventę

Švęsdami Kauno arkivyskupijos globėjo šv. Jono Krikštytojo išskilmę pasižvalgykime aplinkui: pasidžiaukime laimėjimais, drąsiai pažvelkime į nesėkmes ir bent šiek tiek paplanuokime ateitį.

Oficialios statistikos duomenimis, Kauno arkivyskupijoje gyvena per 500 tūkst. katalikų, tačiau daugelis jų neturi tvirtų tikėjimo pagrindų, todėl praktikuojančių ir remiančių bažnytinę veiklą tėra apie 20–30 procentų. Kitus tikinčiuosius su Bažnyčia sieja labai silpnas ryšys – krikščioniškoji tradicija, pasireiškianti Krikšto, Pirmosios Komunijos, Sutvirtinimo, Santuokos, laidotuvių ir didžiųjų švenčių progomis.

Tikinčiųjų bendruomenės nėra stiprios. Sovietmetis padarė savo juodą darbą, o Nepriklausomybės metais padėtis pasikeitė į gera tik ten, kur dirbo labai uolūs kunigai. Daugelis tikinčiųjų neturėdami tvirtų tikėjimo pagrindų net nesupranta, ką reiškia priklausyti savo parapijos bendruomenei. Jiems atrodo, kad pakrikštyti kūdikį ar susituokti galima bet kurioje gražesnėje bažnyčioje. Todėl klebonai skundžiasi (cituojau): „Kaip sukurti parapijos bendruomenę, jei lankant parapiją žmonės neranda laiko priimti kleboną, jei nuo Pirmosios Komunijos nebuvę bažnyčioje, jei nepažįsta savo klebono ir pas jį apsilanko tik tuomet, kai norint susituokti kitoje bažnyčioje reikia pažymos“. Kiek daug tiesos ir nerimo šiuose žodžiuose! Maža to, atsirado savaip tikinčiųjų kategorija. Šie žmonės mano, kad religinėms apeigoms atlikti bažnyčia net nėra reikalinga, nes kodėl, pavyzdžiui, nepasikrikštyti įbridus į ežerą ar nesusituokti, kad ir ant Baltijos jūros kranto ar Trakų pilyje?!

Tačiau Kauno arkivyskupijoje yra šaunių dvasininkų, seselių vienuolių ir pasauliečių, gebančių gražiai dirbti ir aukotis dėl Kristaus Evangelijos pergalės žmonių gyvenimuose. Tokio pasiaukojimo ir tokios nesavanaudiškos meilės daugelis galėtų mums tik pavydėti. Jeigu svarbiuose valstybės postuose dirbtų panašūs žmonės, šiandien mums nereikėtų dėl daug ko dejuoti. Arkivyskupijos sielovados baruose dirba klebonai, rektorai, kapelionai ir jiems talkinantys pasauliečiai. Visi šie žmonės sukuria tam tikrą Bažnyčios įvaizdį, pagal kurį sprendžiama, ko ji verta. Apgailėtini visi atvejai, kai nepaisant sielovados gairių Bažnyčiai padaroma didelė žala. Turiu galvoje tuos atvejus, kai žmonės pastebi, jog parapijos kunigai visas religines apeigas, taip pat ir Eucharistijos šventimą, atlieka skubotai ir didžiausias jų rūpestis – aukos. Praėjusiais metais ne vieną kartą tikintieji piktinosi pastebėję ganytojų menką dėmesį dvasiniams dalykams ir padidintą – aukoms. Giliausia mano padėka tiems kunigams, kurie sugebėjo tarnauti tikintiesiems duodami šviesų pavyzdį, kas jų gyvenime yra svarbiausias prioritetas.

Noriu pasidžiaugti, kad daugumoje parapijų rūpestingai vykdoma katechezė, rengiant vaikus Pirmajai Komunijai ir jaunimą Sutvirtinimui. Žinoma, pasitaikydavo pavienių apgailėtinų atvejų, kai kunigai leisdavo eiti sakramentų neparengtus kitų parapijų vaikus. Ačiū Dievui, arkivyskupijoje baigia išnykti paprotys jaunimą Sutvirtinimui siųsti į svetimas parapijas. Jei vaikų ir

jaunimo katechezės srityje matoma žymi pažanga, to negalėčiau pasakyti apie suaugusiųjų katechezę. Suprantama, kad ji yra kur kas sudėtingesnė, nes suaugusiuosius sunkiau „pagauti“ ir sudominti dvasiniais reikalais.

Kelioms labai svarbioms sielovados sritims buvo skirta per mažai sielovadinio dėmesio. Tai alkoholizmas ir gyvybės nebranginimas. Turbūt ir kunigams kartais atrodydavo, kad kova su girtavimu, abortais ir šeimų irimu yra vos ne donkichotiška. Iš tikrųjų nelengva priešintis blogiui, ypač kai jis yra organizuotas ir už jo – pinigai. Tačiau bet koku atveju nepateisinama, jei klebonijoje vartojami stiprūs alkoholiniai gėrimai arba kunigas yra apleidęs solidžią katechezę, vengia kalbėti apie dešimt Dievo įsakymų.

Daug gerų darbų nuveikė Šeimos, Katechetikos, Jaunimo ir Evangelizacijos centrai. Sėkmingai buvo vykdoma Katechumenato programa. Atsigaivindavome „Gyvųjų akmenų“ organizuojamose Atsinaujinimo dienose. Daug padėkos žodžių susilaukė Marijos radijas, ypač pradžiugindavęs dvasinių vertybių ieškančius žmones ir ne visada pajėgiančius dvasinio peno pasisemti savo parapijos bažnyčiose. Visą sielovados darbą rėmė žmonės, kasdien Kauno arkikatedros koplyčioje adoruojuojantys Eucharistiją.

Praėjusiais metais pamažu vyko pasirengimo Sinodui darbai. Džiaugiuosi vykdomais darbais, bet drauge nerimastauju, nes visose grandyse matau tam tikro aplaidumo, pratęsiančio pasirengimo laikotarpį ir sudarančio išpūdį, kad kartais pritrūkstama ištvermės. Pasirengimo Sinodui darbus reikia smarkiai pagreitinoti. Už tai atsakingi ne tik vadovaujantieji Sinodo darbai, bet ir klebonai, dėl kurių laiku negražinamų dokumentų stringa galutinis jų parengimas. Tačiau nereikia pervertinti būsimąjį Sinodą ir laukti, kad tarsi nuo tada bus galima pradėti svarbiausius sielovados darbus. Dirbti reikia dabar, nes ko nepadarysime šiandien, niekuomet nebus padaryta.

Labai daug dėmesio reikia skirti šeimoms palaikyti ir pašaukimų sielovadai. Reikia ne tik maldos, bet ir labai konkrečių darbų.

Viena iš svarbiausių sričių – reevangelizacija. Mes negalime būti ramūs, matydami tautiečius be aiškaus tikėjimo ir besiblaškančius tarp Bažnyčios, Rytų religijų, pagonybės ar okultizmo.

Sielovadininkų norai jėga, t. y. Bažnyčios įstatymais, pririšti šiuos tikinčiuosius prie savo bendruomenių, kad jie visais reikalais kreiptųsi tik į savo parapijų bažnyčias ir remtų jas aukomis, yra nereali ir iš anksto pasmerkti nesėkmei. Šitaip elgiantis žmonės ne tik nelaimimi parapijos bendruomenei, bet ir nutolinami nuo tikėjimo, nes jiems atrodo, kad kunigams jie reikalingi tik dėl pinigų. Kunigai tai turėtų labai gerai suprasti, permąstyti padarytas klaidas ir keisti sielovados strategiją. Žmones reikia šviesti, katechizuoti, pagarbiai su jais bendrauti ir rodyti apaštalo Pauliaus pavyzdį. Pirmųjų amžių tikintiesiems kažkodėl nekildavo klausimas, kas rūpi Pauliui: pinigai ar Evangelijos skleidimas.

Viliuosi, kad greitai galėsime pradėti rengti nuolatinius diakonus, nes statusas yra užbaigtas ir belieka palaukti, kol Vatikanas jį patvirtins.

Dvasininkai Bažnyčioje labai svarbūs, tačiau ne mažiau svarbūs yra ir pasauliečiai. Nereikia toli ieškoti pavyzdžių, kiek daug tikinčiųjų bendruomenėse nuveikia pasauliečiai, kurie pažinę Kristų angažuojasi jo misijai.

Šv. Jono Krikštytojo pavyzdys Kauno arkivyskupijai yra be galo brangus. Gerai išsiūreikime į jį. Apsivilkęs kupranugario vilnų apdaru, besimaitinantis skėriais ir lauko medumi, pilnas Dievo Dvasios Jonas skelbia atgailą ir ruošia Jėzui kelią. Ar galėtume tikėtis sėkmės, jeigu, užuot rūpinęsi prisipildyti Dievo Dvasios, rūpintumės prisipildyti pasaulio dvasios? Bažnyčia visuomet kentėdavo, kai jos nariai užmiršdavo Evangelijos pamokas. Todėl

Kun. teol. lic. **Mindaugas Sabonis** paskirtas Kaišiadorių vyskupijos tribunolo notaru.

Diak. **Algimantas Gaidukevičius** paskirtas liturginei praktikai ir diakono tarnystei į Kaišiadorių parapiją.

-KŠ-

Piligriminė kelionė

Vilniaus miesto parapijų tikintieji, vadovaujami Dievo Apvaizdos seserų kongregacijos sesers Loretos Prakaičytės ir klieriko Justo Jasėno, birželio 25 d. atliko piligriminę kelionę po Dzūkijos kraštą. Aplankyta Merkinės bažnyčia, kur parapijos istoriją papasakojo klebonas kun. Robertas Rumšas. Paskui sustota pasigrožėti Nemuno ir Merkio santaka nuo Merkinės piliakalnio. Vėliau maldininkai patraukė į Liškiavą. Apžiūrėjo bažnyčią, nuo piliakalnio grožėjosi Nemunu. Ses. L. Prakaičytė trumpai papasakojo šių vietovių istoriją. Druskininkuose maldininkus sutiko dainininkė Birutė Zeliūskaitė ir ekskursijų vadovė Onutė Paulauskienė. Trumpai pasivaikščiota po miestą, apžiūrėtos gydyklos, pasimelsta Druskininkų bažnyčioje.

Keliauninkai turėjo puikią progą aplankyti ir Raigardo slėnį, pasiklausyti B. Zeliūskaitės dainuojamų senų dzūkiskų dainų. Piligriminės kelionės dalyviai aplankė Kabelių Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų bažnyčią, šventė Eucharistiją kartu su kunigu Algviu Vaickūnu Marcinoniu šv. Apaštalo Simono ir Judo (Tado) bažnyčioje. Kunigo palaiminti, padėti įkvepiančių jo žodžių maldininkai dar aplankė senuosius gatvinius Dzūkijos kaimus – Zervynas ir Mardasava, kur buvo surengta agapė. -jj-

„Šilinukai“ koncertavo Italijoje

Birželio 8 d. Kauno „Šilo“ pradinės mokyklos folkloro ansamblis „Šilinukai“ koncertavo Italijoje vykusiame tarptautiniame festivalyje „Millenium in musica“, skirtame popiežiaus Jono Pauliaus II atminimui. Šio festivalio organizatorės – seserys misionierės pranciškonės Daniela ir Rafaela Sabatini. Festivalį 1999 m. pradėjo rengti dvi misionieriškos organizacijos „Vivimus“ („Gyventi su muzika“) ir „Muzikantai be sienų“. Tarptautinis festivalis „Millenium in musica“ vyksta gražiausiose Romos bažnyčiose ir vienuolynų kiemuose. Jame jau dalyvavo muzi-

kantai iš Lietuvos, Brazilijos, Bolivijos, Rumunijos, Kanados ir kitų šalių.

Folkloro ansamblio „Šilínukai“ programoje skambėjo J. Naujalio „Sveika, Marija, Motina Dievo“, A. Klovos „O Švenčiausioji“, A. Mikulskio „Liūlia, Jėzuli“, L. Abariaus ir B. Brazdžio „Ryto maldoj“ kiti religiniai bei lietuvių liaudies kūriniai. Ansamblio nariai grojo tradicinėmis kanklėmis, armonikomis, lumzdėliais, skudučiais.

„Šilínukų“ piligriminės kelionės po Italiją svarbiausiu akcentu tapo naujai išrinkto popiežiaus Benedikto XVI audienija bei palaiminimas, lietuviškai ištarti žodžiai: „Sveikinu lietuvių maldininkų grupę „Šilínukai“ iš Lietuvos! Šios dienos psalmės žodžiais dėkokite Viešpačiui visa širdimi už nuostabius jo darbus. Dievas telaimina jus ir tebūna jūsų šeimų džiaugsmas ir ramybė“. Kaip vėliau paaiškėjo, „Šilínukai“ buvo vieni pirmųjų lietuvių piligrimų, palaimintų naujai išrinkto Šventojo Tėvo.

„Šilínukai“ aplankė Šv. Petro baziliką Vatikane. Malda bei susikaupimu prie kapo buvo pagerbtas popiežiaus Jono Pauliaus II atminimas. Taip pat lankytasi Šv. Pranciškaus katedroje Asyžiuje ir Šv. Morkaus bazilikoje Venecijoje.

-gb-

Pernaravos Nukryžiuotojo Jėzaus bažnyčios 190 metų jubiliejus

Birželio 12 d. Pernaravos Nukryžiuotojo Jėzaus parapijoje buvo švenčiami Šv. Antano atleidai. Šia proga iškilmingai paminėtas bažnyčios 190 m. jubiliejus.

Šventė prasidėjo Kėdainių šaulių sąjungos narių surengtu tremtinių pagerbimu Pernaravos kapinėse. Gausiai į iškilmes susirinkusius tikinčiuosius prie išpuoštos bažnyčios smagiomis melodijomis sveikino Panevėžiuko pučiamųjų instrumentų orkestras. Dvyliką valandą prasidėjo iškilmingos šv. Mišios, kurias aukėjo bei homiliją sakė svečias kun. Vitas Kaknevičius ir parapijos klebonas kun. Renaldas Šumbrasuskis. Aplink bažnyčią ėjo puošni procesija. Šv. Mišių metu tikintieji skaitė Šventojo Rašto skaitinius, buvo surengta iškilminga atnašų liturgija, giedojo Josvainių parapijos choras. Sulaukta daug svečių: į šventę atvyko Šv. Elzbietos kongregacijos seserys vienuolės, Kėdainių rajono me-

kviečiu švenčiant arkivyskupijos dieną atnaujinti savyje Jono Krikštytojo dvasią ir drąsiai liudyti Dievo Avinėlių Jėzų Kristų, naikinantį pasaulio nuodėmę.

Išleista kard. Vincentui Sladkevičiui skirta proginė moneta

Liepos 5 d. Vilniuje, Lietuvos banko (LB) muziejuje, visuomenei pristatyta į apyvartą išleista 50 litų proginė moneta, skirta kardinolui Vincentui Sladkevičiui (1920–2000). LB organizuotame renginyje kalbėjęs Kauno arkivyskupo augziliaras vyskupas dr. Jonas Ivanauskas prisiminė kardinolą Vincentą Sladkevičių, kurio gimimo 85-metį netrukus minėsime. Pasak vysk. J. Ivanausko, kardinolas V. Sladkevičius savo asmenyje sujungė bei paliudijo tikrovišką Lietuvos istoriją – pirmasis naujosios Lietuvos istorijoje išgyvenęs tremtį, buvęs prie Nepriklausomybės ir atgimimo lopšio kardinolas ir iki šių dienų išliko artimas daugeliui Lietuvos žmonių, kurie jį vis dar prisimena – jo ypatingą meilę žmogui, plačią širdį, tėviškumą, jautrumą.

Pristatydamas jau keturiasdešimt trečiąją LB išleistą proginę monetą, banko valdybos pirmininkas Reinoldijus Šarkinas sakė: „Prasminga, kad ši moneta pasirodė Valstybės dienos išvakarėse. Kardinolas Vincentas Sladkevičius visą savo gyvenimą puoselėjo ir skleidė dvasines vertybes, skatino tikėjimą žmogaus asmens orumu ir jo laisva prigimtimi. Gal tie dalykai kasdienybėje neiškart pastebimi, bet jie labai svarbūs mūsų valstybei, kurios šventę minime“.

Apie žymaus Lietuvos dvasininko gyvenimą pasakojo Kauno arkivyskupijos muziejuje įsikūrusio kardinolo Vincento Sladkevičiaus memorialinio buto vedėja Irena Petraitienė, kelių knygų apie kardinolą autorė, taip pat parašiusi tekstą naujai monetai skirtam lankstinukui. Ji pasidžiaugė, kad ir po mirties kardinolas tęsia savo misiją skleisdamas žmonėms gerumą, suburdamas bei vienydamas juos, šviesdamas naujai kartai savo pavyzdžiu.

Naujosios monetos averse pavaizduotas stilizuotas kryžius, dalijantis veidrodinį paviršių į keturias dalis. Averse taip pat yra valstybės herbas Vytis, užrašai: LIETUVA, 2005 ir 50 LITŲ. Monetos reverse matyti kardinolo Vincento Sladkevičiaus portretas, greta iškaltas jo herbas, viršuje vaizdą puslankiu juosia užrašas: KARDINOLAS VINCENTAS SLADKEVIČIUS 1920–2000. Monetos briaunoje įamžinti kardinolo Vincento Sladkevičiaus žodžiai: GYVENKIME GERUMU IR VILTIMI. Monetos dailininkas – vilnietis Giedrius Paulauskis, jo projektus teigiamai įvertino ir Vilniaus arkivyskupijos bažnytinio meno komisija. Moneta nukaldinta iš 925 prabos sidabro, skersmuo – 38,61 mm, masė – 28,28 g, paviršius veidrodinis, reliefas matinis, tiražas – 2000 vienetų.

Tai jau trečiasis pinigas, kuriame vaizduojamas dvasininkas: 1993 m. Lietuvos bankas išleido 10 litų monetą, skirtą popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymui Lietuvoje, o 2001 m. – 50 litų proginę monetą, skirtą Žemaičių vyskupo Motiejaus Valančiaus 200-osioms metinėms.

-dch-

Sukako 110 metų, kai Kauno katedrai suteiktas šis titulas

Kaune iškilmingai paminėta 110 metų sukaktis nuo to meto, kai Šv. apaštalu Petro ir Povilo bažnyčia Kaune buvo suteiktas katedros titulas, bylojantis apie tai, kad šioje šventovėje yra vyskupo sostas. Mat 1864 m. Rusijos carui įsakius, Žemaičių vyskupijos centras buvo perkeltas iš Varnių į Kauną. Tuomet parapinė Šv. apaštalu Petro ir Povilo bažnyčia Kaune tapo Žemaičių vyskupo sostu, o prabėgus 31 metams, 1895 m. popiežius Leonas XIII jai suteikė Katedros titulą.

Ši sukaktis paminėta birželio 29 d. Kauno arkikatedroje bazilikoje Šv. apaštalo Petro ir Povilo atleidais, iškilminga Eucharistijos liturgija, kuriai vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius. Po šv. Mišių dideliame būriui jaunuolių buvo teikiamas Sutvirtinimo sakramentas, po to surengta iškilminga procesija su Švenčiausiuoju Sakramentu aplink šventovę.

Pamokslo metu arkiv. S. Tamkevičius priminė tikintiesiems, kokie svarbūs bažnyčios gyvenimui buvo ir tebėra apaštalai Petras ir Paulius, nes būtent jų dėka Geroji Naujiena pasiekė mus. „Jėzus Kristus įkūrė savo Bažnyčią, kuriai vadovauti pavedė apaštalams – silpniesiems žmonėms, tačiau Dievo Gailestingumo prikeltiems ir nuveikusiems nepaprastai daug, kad spindėtų Bažnyčioje Dievo šlovė“, – sakė ganytojas. Jo teigimu, tik to paties Dievo Gailestingumo dėka Bažnyčia tebegyva ir šiandien per savo vyskupus, kunigus bei visus tikinčiuosius. Nors pastaruoju metu daug kalbama apie Bažnyčios krizę Europoje ir Lietuvoje, tačiau, pasak arkiv. S. Tamkevičiaus, ši krizė pirmiausia esti ne Bažnyčioje, bet širdyse žmonių, kurie yra pasimetę Dievą atmetusio šiandienio pasaulio sukuryje. Todėl ganytojas kvietė į Kauno arkikatedrą gausiai susirinkusius tikinčiuosius pirmiausia prašyti Viešpaties malonės, kad visi būtume Viešpaties meilės ir gailestingumo liudytojai. „Nors būtinas ir sudėtingas jau pradėtas Kauno katedros remontas ir nuolat stinga jam lėšų, tačiau visų svarbiausia – gyvoji žmonių katedra“, – sakė Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius.

-dch-

Kolpingo kolegijos absolventų šventė

Birželio 28 d. Kaune, Ryšininkų muziejaus salėje, vyko Kolpingo kolegijos diplomų įteikimo šventė, kurios metu, dalyvaujant Lietuvos Kolpingo draugijos nariams, kolegijos dėstytojams ir absolventams bei svečiams, kolegijos direktorė L. Juraškienė įteikė mokslo baigimo diplomus 85 šiemet kolegiją baigusiesiems verslo vadybos, finansų, anglų kalbos bei teisės specialybės absolventams. Absolventus sveikino ir linkėjo likti ištikimiems A. Kolpingo idėjoms kolegijos direktorė L. Juraškienė, Kolpingo draugijos fondo valdybos narė A. Jurašiūnienė, kolegijos kapelionas kun. R. Kuprys ir dėstytojai. Šventės metu buvo pagerbtas A. Trimakas už kolegijai padovanotą teisės studijoms literatūrą.

Anot Kolpingo kolegijos mokslo skyriaus vedėjos R. Didžiulienės, Kolpingo kolegijoje, įkurtoje 1996 m. siekiant rengti specialistus, humanizuojančius verslo aplinką, šiais mokslo metais mokėsi 400 studentų (200 stacionarinėse ir 200 neakivaizdinėse verslo vadybos, finansų, teisės ir anglų k. bei socialinio darbo studijų programose), dirbo 59 dėstytojai. Kolegijos steigėjas yra Lietuvos Kolpingo fondas – katalikiškoji labdaros ir paramos organizacija, vienijanti socialiai atsakingus žmones, veikiančius savivalbos principu. Pagrindinis kolegijos kultūros bruožas – didelis dėmesys ir pagarba studentui, nuolatinė pagalba formuojant krikščioniškąsias moralines nuostatas ir kaupiant vidines galias mūsų šalies socialinės, teisinės ir ekonominės aplinkos humanizavimui. Kolegija vadovaujasi Kolpingo draugijos bendraisiais moraliniais principais, pagrįstais krikščionišku socialiniu mokymu, formuojančiu katalikišką požiūrį į gyvenimo vertybes ir darbinę veiklą.

Kolpingo kolegijoje sukurti struktūriniai padaliniai užtikrina efektyvų ir kokybišką aukštųjų neuniversitetinių studijų organizavimą. Dabartinė struktūra buvo kuriama laipsniškai, įsteigiant vieną struktūrinį padalinį po kito. 2004–2005 mokslo metais buvo atlikti septyni mokslo taikomieji tyrimai. 2005 m. balandžio 8 d. Kolpingo kolegijoje organizuota tarptautinė mokslinė-praktinė konferencija „Smulkaus ir vidutinio verslo plėtros perspektyvos integracijos į Europos sąjungą kontekste“. Kolpingo kolegijos studentai dalyvauja mokslinėje-taikomojoje veikloje. 2004–2005 m. studentai atliko tiriamąjį dar-

rė Virginija Baltraitienė, Pernaravos seniūnijos seniūnė Aldona Kurtkuvienė, Pernaravos pagrindinės mokyklos vadovybė, Kėdainių šaulių sąjungos nariai ir kt. Po palaiminimo klebonas kun. Renaldas Šumbrasuskis perskaitė „Bažnyčios laišką“ tikintiesiems, primindamas parapijos bažnyčios istoriją. Jubiliejaus proga pagerbti svečiai bei parapijos geradariai. Jiems įteiktos atminimo lentelės su 1671 m. Lenkijos karaliaus Jono Sobieskio raštu (kopijos), kuriuo jis leido Pernaravoje statyti kleboniją ir bažnyčią. Šio dokumento originalas tik prieš mėnesį buvo atrastas bažnyčios metrikų knygoje. Kopija ir vertimas eksponuojami bažnyčioje. Vertingas dokumentas bus perduotas saugoti į kurijos archyvą.

Vakare gausus būrys tikinčiųjų susirinko į linksmą vakaronę „Į svečius pas Antanus“ Pernaravos buvusių kultūros namų salėje. Po jaunimo parengtos programos – šokio su žvakėmis bei prasmingais palinkėjimais, pasirodymą tęsė parapijos gyvenviečių bendruomenės. Vėliau visus iki vėlumos linksmino ir šokdino ansamblis „Aidas“ iš Raseinių. Tai pirmas kartas, kai atleidų šventė buvo suorganizuota parapijos iniciatyva. -krš-

Renginiai Vilkaviškyje

● Birželio 13 d. Vilkaviškio katedros varpai kvietė tikinčiuosius paminėti vyskupijos globėją šv. Antaną Paduvietį. Vienas iš atstatytos katedros varpų pavadintas Šv. Antano vardu. Šv. Mišioms vadovavo Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila. Vyskupo generalvikaras kun. Arūnas Poniškaitis per pamokslą priminė šventojo, gyvenusio XII a. Portugalijoje ir Italijoje bei palaidoto Paduvoje, biografijos bruožus, atkreipdamas dėmesį į jo gebėjimą pamokslauti bei maldingumą. Pamokslą sakęs kunigas Arūnas pabrėžė, jog kiekvienam krikščioniui pravartu, sekant šv. Antano pavyzdžiu, atrasti pamirštą ar nežinomą lobį – malda. Šiais Katalikų Bažnyčioje Eucharistijos minėjimo metais kunigas kvietė širdis pripildyti Dievo meilės ir ja dalytis su kitais. Nuo kitų metų vyskupijos globėjo šv. Antano Paduviečio šventė bus minima visų vyskupijos parapijų bažnyčiose.

● Birželio 19 d. Vilkaviškio katedros altaristas kunigas kanauninkas Jonas Baranauskas minėjo 80 metų jubiliejų. Po kan. J. Baranausko aukotų su-

mos šv. Mišių jubiliatą sveikino parapijiečiai, rajono meras A. Bagušinskas su žmona. Vilkaviškio dekanas prelatas V. Gustaitis įteikė stulą. Bažnyčios choras sugiedojo „Ilgiausių metų“. Jubiliatas padėjo visiems ji sveikinusiems. Kanauninkas J. Baranauskas, vienas vyriausių Vilkaviškio dekanato ir vyskupijos kunigų, praeitą rudenį minėjo kunigystės šventimų 55-ąsias metines. Kunigo tarnystę pradėjęs 1949 m. Šilavoto parapijoje, dirbo Ilguvos, Barzdų, Šlavantų, Kalvarijos parapijose, keturiolika metų – Krosnoje, dvidešimt – Miroslave. Į Vilkaviškį perkeltas 2004 m. po septynerių klebonavimo metų Vištytyje. 1994 m. kunigui Jonui Baranauskui suteiktas kanauninko vardas.

● Birželio 20 d. Vilkaviškio parapijoje buvo surengta Pašvęstojo gyvenimo diena. Vyskupijos trijų moterų vienuolių – Šventosios Šeimos, Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo ir Švč. M. Marijos Nuliūdusiųjų Paguodos kongregacijų – atstovės į susitikimą pakvietė parapijos tikinčiuosius. Žmonėms buvo įdomu išgirsti apie vienuolių pašaukimo kelią, kasdienybę, malda, buitį, socialinę ir katechetinę veiklą bei kt. Seserys bendravimą paįvairino pasitelkusios į pagalbą jaunąsias giesmininkes.

-bn-

Jaunimo stovykla

Birželio 26–30 d. Kaišiadorių vyskupijos šeimos centras organizavo jaunimo stovyklą „Atrask save“ prie Bebrusų ežero, Molėtų r. Į stovyklą susibūrė jaunimas iš Kaišiadorių ir Širvintų dekanatų. Atvyko tie, kurie padėjo vyskupijos Šeimos centrui organizuoti Gyvybės dienos renginius, dalyvavo paskaitose bei įvairiuose „už gyvybę“ renginiuose.

Pirmąją dieną stovyklautojai bendravo su Antanu Šalaševičiumi, „Gyvųjų akmenų“ bendruomenės nariu; kalbėjo apie šeimą, meilę, aptarė jaunimui aktualius rūpimus klausimus. Birželio 28 d., vadovaujami Šeimos centro bendradarbės I. Vasiliauskienės, jaunuoliai leidosi į kelionę „Viduramžių epocha“, kurios metu aiškinosi, kokias dorybes vertino Viduramžių riteriai. Stovyklautojai, pasidaliję viduramžių epų aprašymus, kūrė tariamuosius filmus. To meto kūriniai „Dieviškoji komedija“, „Rolando giesmė“ ir „Nibelungų žiedas“ jaunuolių buvo ne tik įdomiai interpretuoti, bet ir padėjo jiems geriau suvokti krikščioniškas vertybes.

ba, vykdė apklausas jiems aktualiomis temomis ir pristatė savo darbo rezultatus seminaruose, diskusijų klube bei studentų konferencijose. Kolpingo kolegijos studentai vyksta ir į kitų aukštųjų mokyklų renginius, skaito pranešimus kitų Lietuvos kolegijų organizuose studentų konferencijose (2004–2005 m. kitų kolegijų organizuose konferencijose dalyvavo 27 studentai, iš jų 13 skaitė pranešimus). Nuo 2002 m., kai Kolpingo kolegijai buvo suteikta *Erasmus* universiteto chartija, centro darbuotojai organizuoja akademinį studentų ir dėstytojų mobilumą. Nuo 2005 m. pagal *Erasmus* programą ne tik kolegijos studentai ir dėstytojai vyksta į užsienio partnerių institucijas, bet ir į kolegiją atvyksta dėstytojų iš užsienio švietimo institucijų.

Kolpingo kolegijos bendruomenė noriai dalyvauja labdaringose akcijose: bendradarbiaujama su „Atžalyno“ vaikų namų ir Kauno 1-osios internatinės mokyklos kolektyvais. Prieš Kalėdas ir Velykas kolegijoje rengiamos labdaros akcijos, dalyvaujama Kaune kalėdinėje labdaros mugėje, kurią globoja Alma Adamkienė. Kolegijos bendruomenė rūpinasi penkių kolegijoje studijuojančių našlaičių globa. Du kartus per metus organizuojamos Kauno 1-osios internatinės mokyklos auklėtinių rankdarbių, dailės parodėlės, rengiamos labdaringos teisinės konsultacijos socialiai remtiniams Kauno gyventojams.

-jp-

Mokslo metų užbaigimo iššiklės Religijos studijų kolegijoje

Liepos 16 d. Religijos studijų kolegijos mokslo metų užbaigimo ir šios mokyklos absolventams diplomų įteikimo iššiklės prasidėjo šv. Mišiomis Kauno Pranciškaus Ksavero (Jėzuitų) bažnyčioje. Šv. Mišias aukėjo kolegijos direktorius kun. V. Balčaitis. Po šv. Mišių Kauno arkivyskupijos konferencijų salėje, kur susirinko kolegijos dėstytojai, absolventai ir svečiai, direktorius kun. V. Balčaitis 34 absolventams įteikė aukštesniojo mokslo ir 88 – aukštojo mokslo diplomus.

Anot kolegijos direktoriaus pavaduotojos studijoms R. Jakštienės, 2003 m., įregistravus Religijos studijų kolegiją, buvo pradėtos išlyginamosios studijos aukštojo neuniversitetinio mokslo diplomui gauti, tad studijas per dvejus metus baigė ir įgiję aukštojo mokslo mokytojo kvalifikaciją absolventai turės galimybę tęsti studijas VDU Katalikų teologijos fakultete ir per vienerius metus įgyti bakalauro laipsnį, nes 2004–2005 mokslo metais kolegija su VDU Katalikų teologijos fakulteto Religijos mokslų katedra suderino studijų programas. Kolegijoje studijuojantiems studentams iš visos Lietuvos siekiama sudaryti sąlygas ne tik įgyti aukštąjį išsilavinimą, pagrįstą katalikiškosiomis vertybėmis, bet ir ugdyti švietimui ir kultūrai imlų pedagogą, gebantį dirbti ir tobulėti sparčios technologijų kaitos sąlygomis.

Šiuo metu kolegijoje studijuoja 179 studentai, kuriems dėsto aukštos kvalifikacijos dėstytojai iš įvairių aukštųjų mokyklų ir universitetų. Kolegija organizuoja mokamas, intensyvias, dviejų sesijų (žiemos ir pavasario) išlyginamąsias studijas aukštojo neuniversitetinio mokslo diplomui gauti. Į kolegiją pagal konkursą studijuoti priimama 60 vidurinių išlavinimą turinčių Lietuvos gyventojų iki 50 m.

Kolegijoje per šiuos mokslo metus organizuotos dvi respublikinės konferencijos: „Dorinis ugdymas bendrojo lavinimo vidurinėse: problematika ir perspektyvos“ ir „Mokytojo veiklos teoriniai ir praktiniai aspektai“, kuriose buvo akcentuojama dorinio ugdymo, pagrįsto krikščioniškuoju dvasingumu, svarba nūdienos švietimo institucijose. Dėstytojai ir studentai dalyvavo ir skaitė pranešimus kitų institucijų rengtose tarptautinėse ir respublikinėse konferencijose. 2004 m. kolegija kartu su „Gyvenimo ir tikėjimo“ institutu dalyvavo tarptautinėje Lietuvos parodų centro LITEXPO rengtoje parodoje „Studijos 2004“, kurioje buvo aptartas bendradarbiavimas su įvairiomis institucijomis, ypač su kolegijomis, rengiant seminarus, konferencijas ir pan.

Pasirašyta bendradarbiavimo sutartys su Kauno pedagogų kvalifikacijos centru dėl seminarų ir bendrų renginių dorinio ugdymo mokytojams bei su Šiaulių kolegija. Atnaujinta kolegijos studentų laikraščio „Kelias“ leidyba.

-jrp-

Tradiciniai Panevėžio miesto mero pusryčiai

Joninių išvakarėse Panevėžio miesto meras Vitas Matuzas surengė trečiuosius mero pusryčius. Jau tradiciniais tapę mero pusryčiai – politikų, verslininkų, visuomenės veikėjų galimybė pasidalyti aktualiomis miesto bendruomenei mintimis. Birželio 23 d. meras V. Matuzas pusryčiauvo su Panevėžio vyskupu Jonu Kaunecku ir Panevėžio miesto kunigais.

„Siekdamas padrašinti Panevėžio dvasininkus ir katalikų bendruomenę aktyvesnei politinei saviraiškai ir pabrėžti religinių įsitikinimų reikšmę visuomeniniam gyvenimui, pakviečiau jus kartu aptarti opių dvasinių problemų, be to, noriu nuoširdžiai pasveikinti Jo Ekscelenciją vyskupą Joną Kaunecką vardinių progą“, – įteikdamas baltų rožių puokštę ir linkėdamas vyskupui nešti aukštai iškeltą moralinę Aukštaitijos sostinės vėliavą sakė meras.

Vyskupas J. Kauneckas teigė pritariąs ir palaikąs mero idėją bendroje diskusijoje aptarti miesto skaudulius, dvasinio nuosmukio problemas ir bendromis pastangomis ieškoti tokių sprendimų, kad Panevėžyje būtų daugiau šviesos ir gėrio. Miesto dvasininkams pastaruoju metu nerimą kelia vis vulgarėjanti miesto žiniasklaida, nemažėjantis savižudybų skaičius, alkoholio plitimas. Tačiau, miesto kunigų tvirtinimu, yra ir džiuginančių poslinkių: jaunimas gausiau lanko pamaldas, vis daugiau panevėžiečių priima Krikšto, Pirmosios Komunijos, Sutvirtinimo, Santuokos sakramentus.

„Iš karto padaryti taip, kad Evangelijos vertybės veiktų kiekvieno kasdieniniame gyvenime, visuomenėje ir tarpusavio santykiuose – neįmanoma. Džiugina mero noras kalbėtis, tartis, ieškoti ir rasti visiems priimtinius sprendimus“, – sakė vyskupo generalvikaras kun. Robertas Pukenis.

Meras dėkodamas pripažino Katalikų Bažnyčios indėlį kuriant bendrąjį gėrį. „Man yra garbinga būti čia, su jumis, kad galėčiau pareikšti pagarbą už tuos darbus, kuriuos Panevėžio dvasininkai daro mūsų miesto bendruomenei“, – sakė V. Matuzas.

Bendru sutarimu buvo nutarta tokius susitikimus rengti kelis kartus per metus.

-jardp-

Pagerbtas Pietų Lietuvos partizanų atminimas

Liepos 2 d. vietiniai gyventojai, svečiai iš visos Dzūkijos, ypač gausios delegacijos iš Alytaus ir Kauno pagerbė Pietų Lietuvoje žuvusių partizanų atminimą. Renginys surengtas dviejų naujų atminimo ir dėkingumo ženklų pastatymo proga buvusioje Dainavos apygardos Šarūno rinktinės teritorijoje. Kibyšiuose pastatytas kryžius žuvusiam partizanui Juozui Marazui-Žaibui (1924–1946), o Liepiškių kaime – paminklas Pietų Lietuvos partizanų vado Juozo Vitkaus-Kazimieraičio paskutinės vadavietės vietoje.

Iškilmės prasidėjo Liškiavos Švč. Trejybės bažnyčioje šv. Mišiomis, kurias aukėjo klebonas Valius Zubavičius ir svečias iš Kauno kun. Robertas Grigas, pasakęs labai turiningą pamokslą. Po šv. Mišių, pagerbė žuvusiųjų partizanų atminimą Liškiavos kapinėse, apie 200 žmonių autobusais ir lengvaisiais automobiliais pajudėjo Kibyšių link.

Druskininkiečio menininko Gintaro Žilio su meile nukaltas kryžius skendėjo gėlėse. Renginio pradžioje dainą „Partizano motinai“ atliko Druski-

Birželio 29 d. stovyklautojus aplankė Širvintų dekanato dekanas mons. Juozas Dabravolskas. Po surengto konkurso ir koncerto „Molėtų vizija“ stovyklautojai dalijosi dekanato atvežtais saldumynais, bendravo, pasakojė įspūdžius. Stovykloje katechezėms vadovavo tikybos mokytoja L. Kiškytė. Vakaraus visi susirinkdavo bendrai maldai. Stovyklai vadovavo Kaišiadorių vyskupijos šeimos centro bendradarbė D. Mackeliūnienė.

-iv-

Keliais žodžiais

Zarasai. Gegužės 29 d., per Devintines, Zarasuose buvo surengtas pagrindinis Eucharistijos metų minėjimas. Išvakarėse vyko naktinė Švč. Sakramento adoracija, iškilmių die-na buvo aukojamos šv. Mišios, po jų šventinami žolynai, laiminami vaikai. Aplink miesto aikštę ėjo iškilminga procesija, prie paruoštų altorių buvo giedamos evangelijos, homilijos sakytos prie Zarasų kultūros rūmų, savivaldybės, „Ažuolo“ gimnazijos ir šventoriuje prie Nepriklausomybės kryžiaus. Šventėje dalyvavo labai daug jaunimo iš miesto mokyklų, parapijiečių ir svečių.

-II-

● Birželio 19 d., per Šv. Antano atlaidus, Zarasuose lankėsis Panevėžio vyskupas J. Kauneckas teikė Sutvirtinimo sakramentą. Šiais metais priimti šį sakramentą besiruošiantys paaugliai uoliai lankė pamokėles, prisiminė katekizmą, rašė vyskupui laiškus. Pasirinkdami Sutvirtinimo vardą, daug mąstė, domėjosi šventųjų gyvenimo istorijomis, daugelis rinkosi savo močiūčių ir senelių, kurie vaikams yra tikri tikėjimo pavyzdžiai, vardus.

-nrag-

Klaipėda. Birželio 17 d. vakarą Klaipėdos koncertų salėje buvo surengtas popiežiaus Benedikto XVI garbei skirtas koncertas „Missa pro Victoria“. Kamerinis choras „Brevis“ (vad. G. Venislovas) ir instrumentinis ansamblis (vad. D. Stabinskas) susirinkusiems klaipėdiškiams pristatė pirmą kartą Lietuvoje atliekamą vieno žymiausių Ispanijos Renesanso epochos kompozitoriaus Tomo Luiso de Viktorijos kūrinį „Missa pro Victoria“. Programoje taip pat skambėjo minėto kompozitoriaus amžininkų – flamandų, italų bei ispanų kompozitorių – muzika. Šiuo ypatingu renginiu kamerinis choras „Brevis“ pradeda 15-ąjį jubiliejinį renginių ciklą.

-kss-

Bartninkai. Birželio 18 d. Budavonės miškelyje buvo pagerbtas 1941 m. pirmąją karo dieną enkavedistų čia žiauriai nukankintų trijų vyskupijos kunigų atminimas. Kartu tai buvo ir jų jubiliejų minėjimas. Krikščionybės jubiliejaus metais į XX a. kankinių sąrašą įrašytiems Vilkaviškio kunigų seminarijos profesoriumi Justinui Dabrilai ir Lankeliškių parapijos klebonui Vaclovui Balsiui šiemet būtų sukakę 100 metų, o iki bolševikų okupacijos Marijampolės Rygiškių gimnazijos kapelionu dirbusiam Lankeliškių parapijos vikarui Jonui Petrikai – 120. Iškilinėse, kaip ir kasmet, dalyvavo daug tikinčiųjų iš Vilkaviškio ir aplinkinių ar tolimesnių parapijų. Šv. Mišias, kurioms vadovavo Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, aukojo 11 vyskupijos kunigų. Pamokslą apie kančios prasmę ir gebėjimą atleisti net ir priešams pasakė vyskupo generalvikaras Arūnas Poniškaitis. Giedojo Marijampolės mišrus choras „Šešupė“, Bartninkų etnografinis ansamblis, muzikinę-literatūrinę programą atliko aktoriai P. Venclovas ir E. Baršauskaitė, kalbėjo kunigo Justino Dabrilos giminaitė, kiti dalyviai.

-bn-

Vilnius. Birželio 18–30 d. Katalikų evangelizacijos centras Trinapolio vienuolyno rekolekcijų namuose Vilniuje surengė Pauliaus kursą, kuriame dalyvavo per 20 jaunų žmonių iš įvairių Lietuvos vyskupijų. Kursą vedė Katalikų evangelizacijos centro darbuotojai ir savanoriai. Mokymų, praktinių užduočių būdu buvo apmąstoma ir dalijamasi, kas yra evangelizacija, kodėl reikia evangelizuoti ir kaip evangelizuoti. Kiekvieną dieną kurso dalyviai Trinapolio vienuolyno bažnyčioje šventė Eucharistiją, maldomis ir giesmėmis šlovino Viešpatį, bendravo, kultūringai leido laisvalaikį. Kurso pabaigoje Alumnato kiemelyje buvo surengta evangelizacijos programa Vilniaus gyventojams. Jos metu buvo liudijama, vaidinama, meldžiamasi, giedamos giesmės. Šis Pauliaus kursas yra Katalikų evangelizacijos centro projekto „Pakopa po pakopos“ dalis. Jau surengti Pilypo, Emauso, Jono kursai įvairiose Lietuvos vyskupijose įvairaus amžiaus ir išsilavinimo žmonėms.

-jp-

Vertimai (Jurbarko raj.). Birželio 20–24 d. Jurbarko dekanato jaunimo centras surengė vasaros stovyklą „Saulės zuikučiai – 2005“ tema „Karalystės“. Stovykloje ilsėjosi apie šešiasdešimt 7–13 m. vaikų, dirbo 10 jaunimo vadovų

ninkų tremtinių choras. Partizano Žaibo atminimas buvo pagerbtas tylos minute ir saliuoto salve. Kryžių pašventino Liškiavos klebonas V. Zubavičius. Kalbėjo kun. Robertas Grigas bei kiti susirinkusieji. Apie partizaną Žaibą ir jo žūtį aplinkybes papasakojo Gintautas Kazlauskas. Pakaitomis dainavo Druskininkų tremtinių choras, Lazdijų ir Varėnos ansambliai. Partizano sesuo Marytė Marazaitė-Jokubauskienė, rezistencijos metais pati priversta slapstyti, praėjusi Sibiro lagerių ir tremties kelius, nuoširdžiai visiems dėkojo už jos broliui parodytą dėmesį ir pagarbą.

Mašinų vilkstinė pajudėjo Liepiškių kaimo link, kur ant Liškiavio ežero kranto įsikūrusi Prano Aleksonio sodyba. Būtent čia 1946 m. birželio mėnesį veikė paskutinis Pietų Lietuvos partizanų vado Juozo Vitkaus-Kazimieraičio štabas. Deja, pats sodybos šeimininkas Pranas Aleksonis sutikti svečių nebegalėjo: sulaukęs garbingo 92-jų metų amžiaus, jis mirė šių metų pavasarį.

Prie paminklo (architektas Vytautas Petkevičius) buvo padėta gėlių. Kaip ir Kibyšiuose, pagerbti žuvusieji Pietų Lietuvos partizanai. Paminklą pašventino kun. Robertas Grigas. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos (LPKTS) Varėnos filialo pirmininkas V. Kaziulionis, Kazimieraičio sūnus Vytautas Vitkus ir kiti kalbėtojai pabrėžė partizaninio pasipriešinimo Lietuvoje reikšmę stabdant rusifikaciją ir sovietizaciją, palietė šių dienų politikos aktualijas, pasakojo apie garbingą J. Vitkaus-Kazimieraičio kelią organizuojant ir vadovaujant partizaniniam judėjimui Pietų Lietuvoje. Visus džiugino dainininkai iš Druskininkų, Lazdijų, Varėnos. Savo kalboje LPKTS Druskininkų filialo pirmininkas G. Kazlauskas padėkojo visiems, kurių dėka buvo pastatytas paminklas, ir pakvietė prie bendro vaišių stalo.

Renginių organizavo LPKTS Druskininkų filialo valdyba ir VO „Atmintis“ taryba, finansiškai parėmė Druskininkų kultūros centras.

-gk-

Paramos akcija „Vaikai padeda vaikams“

„Vaikai padeda vaikams“ – su šiuo šūkiu Apeldorne (Žemutinė Saksonija, Vokietija) buvo surengtas labdaros koncertas Lietuvos *Caritas* vaikų dienos centrui Kaune paremti. Gegužės 26 d. nelauktai didelė 2000 eurų auka buvo perduota *Caritas* vadovaujamo dienos centro „Vaikų stotelė“ (Kaunas, Šv. Kryžiaus/Karmelitų parapija) vadovams. Koncertą inicijavo ir organizavo Apeldorno vaikų choras. Akcijos sėkmę taip pat laidavo ir Hazeliunės (Haseluenne) Burgmanno kapelos, Apeldorno pradinės mokyklos ir moterų choro talka. Daug padėjo ir savanoriai talkininkai, koncerto metu vaišinę beveik 300 svečių kava ir pačių keptais pyragaičiais. Visų dalyvių džiaugsmui popietė Apeldorno jaunimo centre buvo tikrai sėkminga, žmonės dosniai aukojo taip pat ir dėl gerai pateiktos informacijos apie vaikų globos įstaigą Lietuvoje.

„Vaikų stotelei“ surinktą 2000 eurų auką į Kauną atvežė viena iš vokiečių vaikų choro vadovių Jessica Rode. Vaikų dienos centras Kaune pasveikino viešnią ir jos draugus nuostabią programą: vaikai sudainavo savo parengtą miuziklą „Suknelė“, paskui Sandra, Inga, Simona ir Diana, skambant lietuviškai muzikai, pašoko savos choreografijos šokių. Vaikų dienos centro vadovė Kristina Mozūraitė pasiūlė už suaukotas lėšas, šalia Centrai reikalingų baldų, medžiagų remontui, nupirkti vaizdo kamerą. Ji būtų naudojama pirmiausia dirbant su tėvais ir elgesio terapijai – abu uždaviniai yra vieni iš pagrindinių „Vaikų stotelės“ veikloje. Daugelis vaikų dėl patirtų įvairių traumų turi elgesio sutrikimų, polinkį į agresyvumą. Lietuvos *Caritas* struktūroje veikiančią dienos centrą „Vaikų stotelė“ šiuo metu lanko apie 20 vaikų ir paauglių iš problemiškų šeimų, gyvenančių daugiausia Kauno stočių rajone. Centro išlaikymą remia Vokietijos

katalikų pasauliečių akcija *Renovabis*, Kauno miesto savivaldybė, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, taip pat privatūs aukotojai.

-lci-

Eucharistiniai žygiai dviračiais

Birželio 28–30 d. ir liepos 5–7 d. po Molėtų dekanatą Eucharistijos metų proga pirmą kartą surengti du eucharistiniai žygiai dviračiais. Kiekviename žygyje dalyvavo per 30 įvairaus amžiaus (jauniausiajam – 4, o vyriausiajai per 60 metų), skirtingų profesijų piligrimų. Beveik visi keliautojai – Molėtų parapijos bendruomenės nariai, taip pat parapijiečių bičiuliai iš įvairių Lietuvos kampelių. Eucharistinių žygių organizatoriai – Molėtų parapijos klebonas dekanas Kęstutis Kazlauskas, tikybos mokytoja Danutė Pundienė ir kiti veiklesni parapijiečiai. Piligrimai, pasipuošę geltonomis, žaliomis ir raudonomis skarelėmis, vienodomis kepuraitėmis su eucharistinio žygio ženklais, trispalvėmis ir popiežiaus vėliavėlėmis pagal iš anksto numatytą maršrutą dviračiais važiavo į visas dekanato bažnyčias, kuriose kartu su vietinių parapijų žmonėmis dalyvavo Švenčiausiojo Sakramento adoracijoje, meldėsi rožinį ir šventė šv. Mišias, apžiūrėjo bažnyčiose saugomas meno vertybes, aplankė beveik kiekvieno miestelio ar kaimelio kapines, meldėsi už mirusiuosius. Kelionėje piligrimai giedojo giesmes, dalijosi savo krikščioniškojo tikėjimo atradimo istorijomis, pasakojo apie sunkumus, su kuriais susiduria šiuolaikiniai krikščionys. Taip pat keliautojai aplankė kai kurias sodybas, bendravo, išpūdžiais apie tikėjimą, piligriminę kelionę ir Eucharistiją dalijosi su kaimo žmonėmis, labai džiaugėsi svingu priėmimu.

Eucharistiniai žygiai užbaigti procesija su Švenčiausiuoju Sakramentu aplink Molėtų šv. apaštalo Petro ir Povilo bažnyčią. Visi kelionės dalyviai, rėmėjai gavo po padėkos raštą ir atminimo dovanėlę. Liepos 7 d. Molėtuose žygeiviams ir visiems parapijiečiams buvo surengta linksma vakaronė, kurioje dalytasi savo atneštomis gėrybėmis, dainuotos liaudies dainos ir žaisti žaidimai.

-sbuž-

Mirė kun. Algirdas Mykolas Dobrovolskis – tėvas Stanislovas OFM Cap. (1918–2005)

Birželio 23 d., eidamas 87-uosius metus, Kaune mirė kunigas Algirdas Mykolas Dobrovolskis – tėvas Stanislovas OFM Cap.

Gimęs 1918 m. rugsėjo 29 d. Radviliškyje, jis mokėsi gimtajame miestelyje, o vėliau Kauno jėzuitų gimnazijoje. 1936 metais Plungėje įstojo į kapucinų vienuoliją. Per įvilktyves jam buvo duotas Stanislovo vardas. Noviciatą brolis Stanislovas atliko Plungės kapucinų vienuolyne, vėliau buvo perkeltas į Šiaulių kapucinų vienuolyną, kur atsidėjo filosofinėms ir humanitarinėms studijoms. 1941 m. davė amžinuosius įžadus ir tu pačių metų rudenį įstojo į Kauno kunigų seminariją studijuoti teologiją. 1944 m. kovo 25 d. Kauno arkikatedroje iššventintas kunigu.

Po kunigystės šventimų tėvas Stanislovas buvo siunčiamas vesti misijų, rekolekcijų, sakyti atlaidų pamokslų įvairiose parapijose, daugiausia Žemaitijoje. Savo autobiografijoje tėvas Stanislovas rašo, kad per pusketvirtų metų iki suėmimo spėjo pasakyti pamokslus beveik šimte Lietuvos parapijų.

1948 m. rugsėjo 11 d. sovietų saugumas suėmė tėvą Stanislovą, tuo metu gyvenusį Kauno Petrašiūnų vienuolyne. Atlikus labai paviršutinišką tardymą, apkaltintas neva per pamokslus skleidęs mintis prieš tuometinę valdžią. Jam buvo skirta 10 metų bausmė pataisos darbo stovyklose. Bausmę tėvas Stanislovas atliko anglių kasyklose, kalėjo Intos ir Vorkutos lage-

iš Jurbarko dekanato. Stovykloje kiekvieną dieną įvairiais teoriniais ir praktiniais darbo metodais bei priemonėmis buvo aptariamose temose: „Labas, drauge“, „Keliaukime kartu“, „Būryje smagiau“, „Karalystės“, „Viso gero“. -jp-

Uliūnai. Bistrampolio dvare šiais metais vyko trečiasis kultūrinis festivalis. Jį organizavo kunigas Rimantas Gudelis ir Jaunimo galimybių integracijos centras. Birželio 25 d. buvo surengtas kamerinis vakaras, skirtas vyskupo Kazimiero Paltaroko 130-osioms gimimo metinėms paminėti. Koncertavo Panevėžio kamerinis orkestras, moterų choras „Volungė“. Birželio 26 d. visus savo dainomis sužavėjo Utenos senosios muzikos ansamblis „Vox animae“. -jj-

Nemunaitis. Birželio 25 – liepos 1 d. čia vyko Šventosios Šeimos seserų kongregacijos organizuota vaikų vasaros stovykla „Jėzau, Tu dar pasilik su mumis“. Stovykloje dalyvavo 85 vaikai iš Marijampolės, Vilkaviškio, Vilniaus, Kaišiadorių, Telšių, Žiežmarių ir kitų vietovių. Pagrindinis stovyklos tikslas – giliau išgyventi Eucharistijos metus. Vaikai buvo kviečiami per kūrybą, maldą, sportą geriau pažinti Jėzų, esantį su mumis Švenčiausiąjame Sakramente. Ypač daug laiko skirta vaikų saviraiškai: piešimui, karpiniams, vaidybai, šokiams, dainavimui. Kasdien vaikai dalyvaudavo šv. Mišiose. Buvo organizuotas visos dienos žygis bei tarp miestinės sporto varžybos. Kiekviena diena baigdavosi vaikų kūrybos vakaru: vyko viktorina, džiaugsmo ir talentų bei šokių vakarai. -dks-

Šventoji. Birželio 27 – liepos 1 d. Lietuvos šeimos centras čia surengė stovyklą, kurioje dalyvavo Lietuvos šeimos centrų tarybos nariai su šeimomis, iš viso 35 žmonės. Lietuvos šeimos centrų darbuotojai – tarybos nariai turėjo puikią galimybę dalyvauti kun. Vaidoto Labašausko vestose trijų dienų rekolekcijose. Kartu su rekolekcijų vedėju gilintasi į kiekvienam krikščioniui rūpimus klausimus: kokia yra mūsų pasirinkimo galimybė ir kas yra laisvė rinktis, kuo skiriasi religingumas nuo tikėjimo, ką reiškia atsivertimas, kokia vieta tenka maldai ir kančiai tikinčiojo gyvenime ir pan. Rekolekcijų dalyviai kiekvieną dieną pradėdavo rytmetine maldą, šventė Eucharistijos liturgiją. Baigiantis stovyklai dalyvauta Ritos Truskauskienės pagal popiežiaus Jono Pauliaus II encikliką *Evangelium vitae* parengtoje meditacijoje. Remiantis šios

enciklikos ir Šventojo Rašto mintimis apmąstyta žmogaus gyvybės nuo pradėjimo iki natūralios mirties vertingumas ir prasmė. Lietuvos šeimos centrų tarybos stovyklą rėmė Vokietijos katalikų pasauliečių akcija *Renovabis*.

-vm-

Vilnius. Bernardinų bažnyčioje tęsiasi muzikinių pavakarių ciklo koncertai, kuriuos organizuoja Vilniaus bernardinų bažnyčia ir Religinės muzikos centras. Liepos 3 d. po 17 val. šv. Mišių šios bažnyčios lankytojai ir svečiai galėjo pasiklausyti koncerto „Iš Mergelės Marijos gyvenimo“. Solistė Skaidra Jančaitė ir Gražina Zalatorienė atliko G. F. Hendelio, J. S. Bacho, W. A. Mocarto ir kt. kūrinius. Skaidra Jančaitė – ne tik puiki solistė, bet ir gera skaitovė. Koncerto metu ji deklamavo R. M. Rilke's eiles, skaitė ištraukas iš Šventojo Rašto. Koncerto pabaigoje skambėjo S. Jančaitės kūriny „Dvasios šviesa“ pagal lietuvių poeto V. Onaičio žodžius.

● Vilniaus pedagoginio universiteto sielovados stotelės studentai ir dėstytojai birželio mėnesį jau antri metai iš eilės Gojaus vienkiemyje prie Anykščių dalyvavo tylos rekolekcijs „Dievas, gamta ir aš“. Tylos rekolekcijs dalyviai apmąstė Šv. Rašto ištraukas, meldėsi, dalijosi savo išgyvenimais puikiame gamtos prieglobstyje ir svetinguose Gojaus vienkiemio šeiminkų namuose.

-dk-

Keturvalakiai. Liepos 6 d. Keturvalakių bažnyčios šventoriuje atidengtas paminklas šio krašto žuvusiems partizanams, kovojusiems Tauro apygardoje. Šv. Mišias aukojo, pamokslą pasakė ir paminklą pašventino parapijos klebonas kun. Vytautas Užkuraitis. Jis minėjo, jog penkioliktai vėl nepriklausomos Lietuvos metais iškilęs šis paminklas – puiki dovana pokario laisvės kovų dalyviams. O jie iš amžinybės yra dėkingi visiems, kurie okupacijos metais juos glaudė, maitino bei ilgus metus širdyje išsaugojo jų idealams pagarbą bei atminimą ir dabar pastatė atminimą. Ant paminklo iškalti prasmingi vyskupo M. Reinio žodžiai: „Tebus pašlovinti nenusilenkę prieš netiesą“, įamžinta per 30 partizanų pavardžių su slapyvardžiais. Iškilimėse dalyvavo partizanų bendražygiai, giminės, šauliai ir jaunieji šauliukai, LPKT sąjungos pirmininko pavaduotoja J. Marcinkevičienė, rajono, seniūnijos atstovai.

-bn-

riuose iki 1956 metų. Išleistas laisvėn anksčiau laiko buvo paskirtas Vertimų parapijos klebonu, tačiau laisvė tegalėjo džiaugtis keletą mėnesių, nes vėl buvo suimtas ir gražintas atlikti likusią baismės dalį. Galutinai grįžo laisvėn 1957 metais vėl į Vertimų parapiją.

1957 m. rugpjūčio 26 d. buvo paskirtas Juodeikių parapijos klebonu. Tuometinis Religinų kultų reikalų tarybos įgaliotinis, pasikvietęs tėvą Stanislovą, jam įsakė nusiskusti barzdą ir nebevažinėti pamokslauti bei teikti kitų patarnavimų už Juodeikių parapijos ribų. Tėvas Stanislovas tai pranešdamas arkivyskupijos valdytojui sakė: „Ačiū Dievui, kad galiu būti šioje ramybės kertelėje“.

1960 m. gegužės 5 d. tėvas Stanislovas atleidžiamas iš Juodeikių parapijos klebono pareigų ir skiriamas Žemaitkiemio parapijos altaristu. Tų pačių metų birželio 2 d. Religinų kultų tarybos įgaliotinis atėmė iš jo registracijos pažymėjimą, sykiu uždraudė klausyti išpažinčių, sakyti pamokslus ir teikti kitus sakramentus, taip pat kategoriškai reikalavo nevažinėti pamokslauti į kitas parapijas.

1961 m. rugpjūčio 18 d. tėvas Stanislovas tapo Ugionių ir Milašaičių parapijų klebonu, 1962 m. birželio 5 d. buvo atleistas iš Milašaičių parapijos klebono pareigų ir paskirtas Butkiškės parapijos klebonu. 1966 m. kovo 7 d. paskirtas Paberžės parapijos klebonu.

Gyvendamas Paberžėje tėvas Stanislovas nemaža jėgų įdėjo rinkdamas bažnytinio meno kūrinius ir nenaudojamus senovinius liturginius reikmenis. Jo dėka buvo išsaugota daug vertybių, kurioms iki tol tikrai nebuvo skirta pakankamai dėmesio. Kadangi Paberžės parapija nedidelė, tėvas Stanislovas daug važinėjo po Lietuvą pamokslaudamas. Jį mielai kviesdavo vesti rekolekcijas kunigams, kalbėti dekanatų konferencijose. Žmonės tėvą Stanislovą visuomet mylėjo dėl jo švelnaus būdo. Nuo 1980 m. rugsėjo 17 d. jis aptarnavo ir Surviliškio parapiją.

Atgimimo metais kapucinų ordinui buvo perduotas Dotnuvos vienuolynas. Rūpintis jo atstatymu pavesta tėvui Stanislovui. Drauge jis ėjo ir Paberžės parapijos administratoriaus pareigas. 1992 metų vasarį jam pavesta aptarnauti Šlapaberžės parapiją, dar po penkių mėnesių – taip pat ir Gudžiūnų parapiją.

Tėvas Stanislovas stengėsi kaip galėdamas geriau atlikti visas pareigas, tačiau pats pripažino, jog tai jam tapo per sunku, ir 2002 m. kovo 28 d. jo paties prašymu buvo atleistas iš visų užimamų pareigų ir vėl paskirtas Paberžės parapijos klebonu. Šias pareigas jis ėjo iki mirties.

Velionis buvo pašarvotas Paberžės bažnyčioje. Laidotuvių pamaldoms birželio 27 dieną vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius. Šv. Mišias bažnyčios šventoriuje drauge su arkivyskupu koncelebravo jo augziliaras vysk. Jonas Ivanauskas, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas, Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, LVK delegatas užsienio lietuvių sielovadai prel. Edmundas Putrimas, Šv. Pranciškaus mažesniųjų brolių kapucinų ordino vienuoliai bei Krokuvos provincijos vyresnieji, per aštuonias dešimtis kunigų iš įvairių vyskupijų bei vienuolių. Drauge su jais už velionį meldėsi keli tūkstančiai tikinčiųjų iš įvairių Lietuvos vietovių, įvairių visuomeninių ir valstybės institucijų atstovai bei Kėdainių rajono, kurio garbės piliečiu buvo t. Stanislovas, vadovai.

Pamokslo metu arkiv. S. Tamkevičius sakė: „Šiandien atsiveikiname su neeiliniu kunigu ir vienuoliu, kurio mirtingieji palaikai atsiguls šiame šventoriuje prie Paberžės bažnyčios. Joje jis ilgai tarnavo priimdamas visus, kas pas jį atvykdavo“. Ganytojas pabrėžė, kad t. Stanislovas ypač buvo jautrus

gyvenimo sužeistiems žmonėms – alkoholikams, narkomanams, nusidėjėliams, ieškojusiems dvasinės ramybės ir kelio pas Dievą. Todėl kelią į Paberžę surasdavo ne tik lietuviai, bet ir rusai, estai bei daugelis kitų. Apžvelgdamas ilgą ir garbingą velionio gyvenimo kelią, arkivyskupas atkreipė dėmesį, kad pro t. Stanislovo asmenį niekas nepraėjo abejingai – apie jį buvo galima išgirsti daugybę nuomonių, pradedant nuo didžiausių pagyrimų, kad jis – šventasis, ir baigiant negatyviais vertinimais už jo politinius pasisakymus dėl Lietuvos dabarties ir ateities vizijos. „Tačiau visi sutaria, kad tėvas Stanislovas labai mylėjo žmones ir daugelis čia, Paberžėje, surado tai, ko buvo nesuradę savo gyvenimo kryžkelėse“, – sakė arkiv. S. Tamkevičius. Homilijos pabaigoje ganytojas pakvietė visus ypač melstis už jaunus kunigus ir vienuolius, kad jie, panašiai kaip t. Stanislovas, savo tarnystėje ieškotų tik Dievo malonės ir žmonių sielų išgelbėjimo.

-Kn-

Mirė kan. Vytautas Petras Kapočius (1943–2005)

Birželio 12 d. nustojo plakusi kanauninko Vytauto Kapočiaus širdis. Vytautas Kapočius gimė 1943 m. gruodžio 24 d. Kunigiškių kaime, Žemaitkiemio parapijoje, Ukmergės rajone. Mokėsi Kunigiškių pradinėje, Staškūniškio septynmetėje ir Ukmergės vidurinėje mokykloje. 1965 m. stojo į Kauno kunigų seminariją, bet nebuvo priimtas, teko mokytojauti Latavenų ir Staškūniškio septynmetėse mokyklose. Tais pačiais metais įstojo į Vilniaus Pedagogikos instituto Istorijos fakulteto neakivaizdinį skyrių. Iš eilės šešerius metus nesėkmingai stojo į Kauno kunigų seminariją. Likus vienieriams metams iki diplomo teko palikti ne tik aukštąją mokyklą, bet ir pamėgtą darbą, nes tai buvo kliūtis patekti į seminariją. 1970 m. buvo įsidarbinęs šaltkalviu Ukmergės „Vienybės“ gamykloje. 1971 m. įstojo į Kauno kunigų seminariją, 1976 m. gegužę Panevėžio katedroje iššventintas į kunigus.

Pirmiausia paskirtas Utenos Kristaus Žengimo į dangų parapijos ir Spitrėnų Švč. M. Marijos Taikos Karalienės parapijos klebonu. Čia slapta padėjo neakivaizdžiai studijuoti ir gauti šventimus kunigui Sigitui Stepšiui. Už tai sovietų valdžios iniciatyva buvo iškeltas į Kupiškio rajono Adomynės Švč. M. Marijos Vardo parapiją. 1987 m. tapo Zarasų Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos klebonu ir Zarasų dekanu.

Negailėdamas jėgų kan. V. Kapočius nešė Kristaus šviesą ateizmo nuniokotai parapijai: stengėsi kuo daugiau bendrauti su miesto inteligentija, lankėsi miesto mokyklose, kultūros renginiuose, jo iniciatyva 1989 m. čia pradėta mokyti tikybos, pats buvo pirmasis tikybos mokytojas. Jo pastangomis pastatyta ir atstatyta daug stogastulpių, koplytstulpių, kryžių. Dovanojo knygų Zarasų viešajai bibliotekai, nemažai jų atidavė mokykloms, muziejui dovanojo daugiau nei 1000 knygų ir įvairių leidinių. Daugelis parapijiečių iš jo yra gavę dovanų statulėlę, maldyną, giesmyną, rožinį ar kokią religinę knygą. Kan. V. Kapočius ragino kurti katalikiškas organizacijas: angelaičių, samariečių, maironiečių, *Caritas*, buvo Švč. M. Marijos legiono įkūrėjas. Rėmė 3 bažnytinius chorus, organizavo išpūdingas religines šventes, procesijas, piligrimines keliones į šventas vietas. Už šią pastoracinę veiklą vyskupas Juozapas Preikšas kun. Vytautui suteikė kanauninko titulą. 2003 m. pablogėjęs sveikatai kanauninkas paskirtas Zarasų parapijos emeritu. Iki pat mirties buvo Panevėžio vyskupijos kunigų tarybos narys.

Laidotuvėse dalyvavo daugybė žmonių, ne tik katalikų, bet ir sentikių, stačiatikių, 4 vyskupai ir 65 kunigai.

Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų atleidai Pivašiunuose

2005 m. rugpjūčio 14–20 d.

Švč. Mergelė Marija Nuliūdusiųjų Paguoda traukia maldininkus į Pivašiūnus, kur jie patiria Dievo malonių. Nuo senų laikų čia garsus Dievo Motinos su kūdikiu paveikslas, skleidžiantis meilę ir ramybę bei guodžiantis tikinčiųjų širdis. Didžiųjų atleidų pagrindinė diena kasmet švenčiama rugpjūčio 15 d., atleidai šioje šventovėje trunka visą savaitę, artimiausią šiai dienai.

Šiais metais Pivašiūnų šventovė – bažnyčia mini 180 metų sukaktį. Pivašiūnų bažnyčia benediktino C. Sarako rūpesčiu pastatyta 1825 m. nuo senų senovės gerbiamoje vietoje, ant kalnelio. Joje esantis Švč. Mergelės Marijos Nuliūdusiųjų Paguodos paveikslas vainikuotas popiežiaus Jono Pauliaus II dovanotomis karūnomis.

Žolinės aštuondienio atleidų tvarka ir laikas

1. Rugpjūčio 13 d. (šeštadienis) – 18 val. aštuondienio pradžia.
2. Rugpjūčio 14 d. (sekmadienis) – 12 val. šv. Mišiose teikiamas Sutvirtinimo sakramentas.
3. Rugpjūčio 15 d. (pirmadienis) – Žolinė, **melsimės už Lietuvos žemdirbius; pagrindinė atleidų diena.**
4. Rugpjūčio 16 d. (antradienis) – melsimės už tikybos mokytojus ir visus pedagogus; Kaišiadorių vyskupijos tikybos mokytojų ir katechetų diena.
5. Rugpjūčio 17 d. (trečiadienis) – melsimės už dvasininkus ir vienuolius bei melsime pašaukimų į dvasinį luomą.
6. Rugpjūčio 18 d. (ketvirtadienis) – melsimės už *Caritas* darbuotojus ir ligonius; Kaišiadorių vyskupijos *Caritas* savanorių diena.
7. Rugpjūčio 19 d. (penktadienis) – melsimės už šeimas.
8. Rugpjūčio 20 d. (šeštadienis) – melsimės už vaikus ir jaunimą; Kaišiadorių vyskupijos jaunimo diena.

Pamaldų laikas

Šv. Mišios – 10, 12 ir 18 val.

Švč. Sakramento adoracija, kalbamas rožinis – nuo 11 iki 12 val.

Atleidų dienomis Pivašiūnų bažnyčioje tikintieji, išpildę būtinas sąlygas, pamaldžiai dalyvaudami pamaldose, gauna visuotinius atleidus. Atlaidams gauti lankant šią šventovę reikia: būti malonės stovyje arba atlikti išpažintį, dalyvaujant šv. Mišiose priimti šv. Komuniją, pasimelsti Šv. Tėvo intencija, sužadinti pasiryžimą vengti kiekvienos, net lengvos nuodėmės (plg. *Penitentiaria Apostolica*, Prot. Nr. 119/99/I).

TIKĖJIMO IŠBANDYMAS

19 eilinis sekmadienis (A)

1 Kar 19, 9. 11–13; Rom 9, 1–5; Mt 14, 22–33

Vaizdas, kurį atskleidžia šio sekmadienio Evangelija, yra gyvas ir daug sakantis. Tamsu, šėlsta vėjas, įsismarkavusios bangos į visas puses blaško žvejų valtį. Ar nepanašus mūsų gyvenimas į audringą jūrą, ar nuolat iškylančios bangos negraso užlieti mūsų gyvenimo laivo? Į ką mums atsiremti? Tiesa, esame Bažnyčios nariai ir joje turėtume dairytis gelbėjančios rankos. Bet ir pati Bažnyčia šiandien kaip tas mažas laivelis, blaškomas audrų. „Petro laivą“ nuolat skalauja liberalizmo, modernizmo, sektantizmo, naujosios pagonybės vandenys. Modernusis pasaulis kuria naują civilizaciją – be Dievo, be doros įstatymų. Grįžkime prie apaštalų. Kristus juos paliko audringame ežere. Jie veltui darbuojasi irklais, mėgindami pasiekti krantą. Bet štai! Šioje, rodos, beviltiškoje padėtyje jie staiga pamato Jėzų. Apaštalamis pasirodė, kad tai šmėkla, ir jie ėmė iš baimės šaukti. Tuo tarpu Jėzus prisitartinęs prakalbo: „Nusiraminkite, tai aš, nebijokite!“ Kaip staiga pasikeitė apaštalų nuotaika. Petras bematant pasisiūlė: „Viešpatie, jei čia tu, liepk man ateiti pas tave vandeniu“. Ir tuojau „išlipęs iš valtys, ėmė eiti vandens paviršiumi <...> Bet pamatęs vėjo smarkumą, jis nusigando ir, pradėjęs skęsti, sušuko: „Viešpatie, gelbėk mane!“ Tada Jėzus sugriebė jį ir tarė: „Silpnatiki, ko suabejojai?!“ Jėzui įlipus į valtį, vėjas nurimo. Čia mums dera stabtelėti ir apsvarstyti Petro elgesį. Juk jo patirtis audringame ežere įvairiais pavidalais kartojasi kiekvieno tikinčiojo gyvenime. Pasitikėdamas Viešpaties kvietimu, Petras drąsiai žengia į vandenį. Tai pati pagrindinė tikėjimo sąlyga – visiškas pasitikėjimas. Nuo pat Šventosios istorijos pradžios mes stebime protu nesuvokiamus žmonių veiksmus. Antai patriarchas Abraomas. Apie jį Šventajame Rašte skaitome: „Viešpats tarė Abraomui: „Eik iš savo gimtojo krašto, iš savo tėvo namų į kraštą, kurį tau parodysiu“. Pakluso Abraomas, paliko savo tėviškę ir namus net nežinodamas, kas jo laukia svetimoje žemėje. Tikėjimas – tai visuomet rizikingas žingsnis. Jis reikalauja kažko, kas neįtelpa į mums įprastus gyvenimo rėmus. Panašiai buvo kviečiami apaštalai. Užteko Jėzui pasakyti: „Eikite paskui mane“, ir apaštalai, visa palikę, nusekė Kristų.

Kiek daug žmonių, paklausę Kristaus patarimo, palieka pasaulį ir eina į vienuolynus, kunigų seminarias, žmonių akimis žiūrint, renkasi nenormalų gyvenimą. Tikinčiojo gyvenimas primena Petro žengimą į banguojantį ežerą. Petras žengia į vandenį vien pasitikėdamas Jėzumi, kuris čia pat, netoli. Vienas, du žingsniai... Bet vos tik Petras suabejojo, tuojau ėmė skęsti. Išsigandęs sušuko: „Viešpatie, gelbėk mane!“ Tuojau ištiesęs ranką Jėzus sugriebė jį ir tarė: „Silpnatiki, ko suabejojai?!“ Šiandien Evangelijoje aprašyta audra, ištikusiai apaštalus, primena mūsų dienų Bažnyčios padėtį. Argi nūdienis pasaulis nėra panašus į audringą jūrą, kur šėlstančios bangos graso Petro laivą paskandinti? Įvairūs politiniai, ideologiniai susivienijimai pavergia žmonių dėmesį, nepalikdami net laiko paklausti, iš kur tai, į kur veda, kokia viso to prasmė? Pažvelkime į savo krašto Bažnyčią. Šiandien jau nedaug yra žmonių, menančių 1940 metų okupaciją. Raudonoji banga užliejo mūsų kraštą. Bematant uždraudžiamos tikybos pamokos, vyskupai išvaromi iš savo rezidencijų, kunigai – iš klebonijų, vienuoliai – iš vienuolynų. Atrodė, kad Bažnyčia tuoj bus nušluota nuo žemės paviršiaus. Ir šiandien mūsų gyvenimo valtį nuolat blaško įvairūs vėjai. Ak, kaip dažnai susvyruojame. Kaip dažnai mus klaidina įvairūs balsai. Atsiversk laikraštį, įsijunk radiją, televizorių – kiek informacijos apie Bažnyčią, kokių tik nuodėmių jai nepriskiriama? Argi tokie turėtų būti kunigai, argi tokie turėtų būti jų pamokslai, argi toks turėtų būti jų gyvenimas?

Šiandien kiekvienas ištikimas Bažnyčiai tikintis primena apaštalą Petrą, kuris norėtų žengti drauge su Kristumi, bet, pamatęs šėlstančias bangas, suabejoja ir grimzta į vandenį. Argi neturėjome panašių išgyvenimų? Dvasinio pakilimo akimirkomis pajutome didelį ryžtą žengti tiesiog į banguojančią jūrą, apkabinti savo Viešpatį ir niekada su juo nesiskirti. Bet, deja, tai tebuvo trumpos akimirkos. Pajutę šaltą vandenį, suabejojome ir pradėjome grimzti. Kiek daug šiandien tikinčiųjų, kurie žvelgia į neramų pasaulį ir nedrįsta tvirtai pasakyti: „Esu Petro laivo jūreivis, niekada nepaliksiu šio laivo, nors ir visi jį apleistų“. Mums, Kristaus sekėjams, ypač pavojingi vėjai, kurie kėsina užpūsti dar žerintį mūsų tikėjimo žiburėlį. Bet neišsigąskime, kaip apaštalai blaškomi ežero bangų. Tikėkime, kad „Petro laivas plauks kaip plaukęs ten, kur Kristus iria jį“. Atminkime, kad tai, ką šiandien skaitėme šventoje knygoje, yra parašyta visiems laikams: „Drąsos! Tai aš. Nebijokite!“ Tai padrąšinimas ne vien tik apaštalamis, bet ir visiems Bažnyčios vaikams. Kiek audrų jau pergyveno Kristus Bažnyčia. Prisiminkime raudonąjį potvynį. Atrodė, kad netrukus visa Europa bus užlieta raudonojo tvano. Bet kaip netikėtai pats raudonasis slibinas subliuško. Šiandien mus blaško modernaus gyvenimo bangos. Neseniai girdėjome vyskupų perspėjimą: „Lietuvoje netyla kalbos apie pranašautojus ir aiškiaregius. Gausėja būrimo salonų, parapsichologų kabinetų, šamanų kursų ir televizijos laidų, kurios propaguoja pačias įvairiausias okultines praktikas“ (iš vyskupų laiško apie okultizmo plitimą). Tai įvairios „Naujojo amžiaus“ (New Age) sąjūdžio formos. Tai tikėjimas, kad „Vandeniui“ amžius, pakeitęs „Žuvies“ amžių, atneš naują gyvenimo kokybę. Vis dėlto mes tikime, kad „Petro laivas“, išgyvenęs daugybę audrų, atlaikys ir šios naujos pagonybės bangas. Tikėkime, kad šiomis bangomis jau žengia dieviškasis Žmogaus Sūnus, ir mes dar išgirsime jo balsą: „Drąsos! Tai aš. Nebijokite!“

KANANIETĖS TIKĖJIMAS

20 eilinis sekmadienis (A)

Iz 56, 1. 6–7; Rom 11, 13–15. 29–32; Mt 15, 21–28

Ką tik išklausėme trumpą, bet labai pamokančią Evangeliją. Apie ką ji kalba? Pirmiausia pažvelkime į Jėzaus asmenį. Kas paskatino Jėzų keliauti į tolimą Tyro ir Sidono sritį? Šventojo Rašto aiškintojai mano, kad toje pagoniškoje srityje gyveno nemažai žydų, tad Jėzus norėjo, kad ir jiems būtų paskelbta Geroji Naujiena. To krašto žmonės greitai sužinojo apie jo atvykimą. Sužinojo apie jį ir moteris – kananietė, kurios dukrą vargino piktoji dvasia. Atkreipkime dėmesį į jos motinišką meilę, jos rūpestį dėl savo nelaimingos dukters. Ši meilė padaro ją išradinę ir ištvėringą. Moters neišgąsdina tariamas Jėzaus abejingumas. Ar ši kananietės meilė savo dukrai nėra krislas akyje daugybei krikščionių moterų, kurios savo vaikams skiria tiek mažai dėmesio? Skatinama motiniško rūpesčio ši moteris su viltimi ir pasitikėjimu maldauja: „Viešpatie, Dovydo Sūnau! Mano dukterį baisiai kankina demonas! <...> Viešpatie, padėk man!“ Deja, šiandien yra daug motinų, kurios pro pirštus žiūri į savo dukteris, nežinia kam tarnaujančias. Jos su ašaromis turėtų maldauti: „Viešpatie, mano dukterį kankina demonas. Padėk jai išsivaduoti!“ Jėzus kananietei primena, kad išganymas pasauliui ateina per Izraelį. Į pagonės prašymą jis visiškai neatsiliepia. Kai apaštalai moterį užtarė, Jėzus tepasakė: „Aš esu siųstas tik pas pražuvusias Izraelio namų avis“. Tačiau kananietė neatlyžta, suklumpa prie Jėzaus kojų ir maldauja: „Viešpatie, padėk man!“ Jėzus toliau mėgina jos pasitikėjimą: „Nedera imti vaikų duoną ir mesti šunųčiems“. Kelia nuostabą, kad visada meilingas Jėzus ištaria tokius šiurkščius žodžius. Rodos, kad po šio atsakymo moteris turėjo įsižeisti ir pasitraukti, bet jos motiniška širdis randa kupiną išminties ir nusižeminimo atsakymą: „Taip, Viešpatie, bet ir šunųčiai ėda trupinius, nukritusius nuo šeimininko stalo“. Šis atsakymas net Jėzų nustebino: „O moterie, didis tavo tikėjimas! Tebūna tau, kaip prašai“. Ir tą pačią valandą jos duktė pasveiko. Mus stebina kananietės tikėjimas ir ištvėringumas, bet dar nuostabesnis jos nusižeminimas. Iš Evangelijos pasakojimo galima spėti, kad Jėzus jau buvo nusprendęs suteikti jai malonę, bet leidžia iki galo atsiskleisti moters pasitikėjimui ir nuolankumui. Į pirmąjį maldavimą Jėzus visai neatsiliepia. Mokiniais moterį užtarus, Jėzus pasakė, kad jis esąs siųstas tik pas Izraelio avis. Kananietei iš Jėzaus žodžių turėjo būti aišku, kad jai nebus suteikta malonė. Bet ji nepraranda tikėjimo ir puolusi ant žemės toliau maldauja: „Viešpatie, padėk man!“ Kananietės ištvėrmė, pasitikėjimas, nuolankumas yra tos maldos savybės, kurias mums nurodo visi dvasinio gyvenimo autoritetai. Atsigręžkime į savo maldą. Ar rasime šias reikalingas savybes savo maldose? Ar esame kantrūs, nuolankūs, ar pasitikime? Ar nereiktų mums pasimokyti iš tos moters?

Evangelijoje yra ir daugiau Jėzaus palankumo ženklų pagonims. Antai romėnų šimtininkui, prašančiam išgydyti jo sūnų, Jėzus pasakė: „Iš tiesų sakau jums: niekur Izraelyje neradau tokio tikėjimo! Todėl jums sakau: daugelis ateis iš rytų ir vakarų ir susės dangaus karalystėje prie stalo su Abraomu, Izaoku ir Jokūbu. O karalystės vaikai bus išmesti laukan į tamsybes. Ten bus verksmas ir dantų griežimas“ (Mt 8, 10–12). Kananietės ir romėnų šimtininko atvejai atskleidžia svarbią tiesą: vien priklausymas išrinktajai tautai negali garantuoti žmogaus išganyimo. Kristus užtikrina, kad „daugelis iš rytų ir vakarų (tai yra iš pagoniškų kraštų) susės dangaus karalystėje prie stalo su Abraomu“. Tai reiškia, kad jie pateks į Abraomo prieglobstį, tuo tarpu „karalystės vaikai bus išmesti laukan į tamsybes“. Šie Kristaus pasakymai rodo, jog svarbiausias išganyimo kriterijus yra ne formalus priklausymas Dievo tautai, bet tikėjimas ir meilė. Jeigu esi Bažnyčios narys tiktai savo kūnu, priklausęs Bažnyčiai tiktai išoriškai, nesijausk tikras dėl savo išganyimo. Tikėjimas ir meilė – tai tie sparnai, kurie kelia į dangų. Paskutiniame teisme galutinį nuosprendį lems ne priklausymas konfesijai, bet artimo meilės darbai. Būti Kristaus Bažnyčios nariu yra didžioji žmogaus privilegija. Čia žmogus randa šventumo priemonių gausą. Bet Dievas neapleidžia ir tų, kurie „nuoširdžiai ieško Dievo“ (plg. *Lumen gentium*, 16). Apie tai mums kalba šios dienos Evangelija, pasakojanti apie kananietei suteiktą malonę. Vis dėlto turime žinoti, kad „negali būti išganyti tie, kurie žino, jog Katalikų Bažnyčią Dievas įsteigė per Jėzų Kristų kaip būtinybę, bet atsisako arba į ją įžengti, arba joje pasilikti“ (LG 14). Jeigu žinai, kad Krikštas būtinas, ir jo atsisakai, tu atvirai priešiesi Dievo valiai. Tą patį galima pasakyti ir apie krikščionį, kuris priėmęs Krikštą vėliau visiškai atmeta bet kokius Bažnyčios reikalavimus ir nueina sūnaus palaidūno keliu. Jo laimė, jeigu jis sugrįš į Tėvo namus. Bet kaip dažnai esti priešingai. Palikęs Tėvo namus, žmogus jau nenori prisipažinti klydęs ir pasilieka prie savo „kiaulių bandos“.

Mieli tikintieji, jeigu mus su Bažnyčia sieja tiktai Krikštas ir Pirmoji Komunija, o ne gyvas tikėjimas ir meilė, tai ženklas, kad renkamės ne išganyimo, bet pavojingą pražūties kelią. Atmesdamas Dievo malonę, išsižadi ir savo laimės. Eucharistijos metai tebūna grįžimo į Tėvo namus metai. Kananietės istorija tebūna padoršinimas mums visiems, ypač tiems, kurie gyvenime jaučiasi praradę tvirtą pagrindą, nežino, kaip išeiti iš klystkelių. Jos tikėjimas, ištvėrmė maldoje, nuolankumas tepadrąsina visus. Nuoširdžiai meldžiančiam pagalbos, Dievas visada padeda. Prisi pažink Dievui savo nepajėgumą ir pasitikėk jo maloningumu. Pasak Senojo Testamento išminčiaus, „Nuolankiojo malda prasiskverbia pro debesimis ir nenumimsta, kol nepasiekia savo tikslo, – jis neatsitrauks, kol Aukščiausiasis neatsilieps“ (Sir 35, 17).

TU ESI UOLA

21 eilinis sekmadienis (A)

Iz 22, 15. 19–23; Rom 11, 33–36; Mt 16, 13–20

Šio sekmadienio Evangelijoje galime įžvelgti Bažnyčios istorijos santrauką. Evangelijos šerdis – ypatingas Jėzaus ir Petro dialogas. Kristaus klausiami apaštalai pasako, ką apie jį mano žmonės. Tada Kristus klausia apaštalų: „O kuo jūs mane laikote?“ Juk apaštalai turėjo progą geriau Kristų pažinti. Tuomet Petras visų apaštalų vardu ištaria lemtinigus žodžius: „Tu esi Mesijas, gyvojo Dievo Sūnus!“ Šiais žodžiais Petras pirmą kartą išpažįsta Kristaus dievystę. Tai pirmasis trumpas Apaštalų tikėjimo išpažinimas, kuriame išreiškiama fundamentalioji krikščionių tikėjimo tiesa: Kristus yra Dievo Sūnus. Būdamas tik žmogus Kristus bematant būtų sudraudęs Petrą nekalbėti tokių žodžių. Tačiau Kristus elgiasi priešingai: jis ne tik pagiria Petrą, bet ir teigia, kad tai Dievo įkvėpti žodžiai: „Ne kūnas ir kraujas tai tau apreiškė, bet mano Tėvas, kuris yra danguje“. Toliau girdime Kristaus istorinės reikšmės žodžius: „Aš tau sakau: tu esi Petras – Uola; ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią, ir pragaro vartai jos nenugalės. Tau duosiu dangaus karalystės raktus; ką tu suriši žemėje, bus surišta ir danguje“.

Šiame pokalbyje pirmas žodis, reikalaujantis dėmesio, yra „uola“. Ano meto palestiniečiai savo namus statydinosi ant uolų, kad vanduo nenuplautų, kad vėjai nesugriautų. Namai, pastatyti ant smėlio, neatlaikydavo gamtos stichijų. Šią iškilmingą valandą Kristus apaštalą Simoną pavadino „uola“, ant kurios stovės jo įkurtoji Bažnyčia. Kristus pakeičia Simono vardą, pavadindamas jį Petru, kas mūsų kalba reiškia uolą. Petras taps Bažnyčios pamatu, kurio pragaro vartai nenugalės. Kristus savo pranašišku žvilgsniu jau mato nuolatinį pragaro vartų siautėjimą – nuolatinės piktosios dvasios pastangas Bažnyčią sugriauti. Bet ji stovės ant tvirtos uolos. Po Petro bus Linas, Anakletas, Klemensas, Everistas... Galiausiai Jonas Paulius II, Benediktas XVI. Bažnyčia stovės ant uolos iki pasaulio pabaigos. Antrasis šiame Kristaus ir Petro pokalbyje svarbus žodis – „raktai“. „Tau duosiu dangaus karalystės raktus“. Raktai nuo seno turi simbolinę prasmę. Raktų įteikimas reiškia nuosavybės teisių perdavimą. Žmogus, gavęs raktus, pasijunta namo ar buto šeimininku. Visas Evangelijos pasakojimas liudija, kad Kristus, pavadinęs Petrą uola ir pažadėjęs jam Dangaus karalystės raktus, pažada jam taip pat savo kuriamoje Bažnyčioje aukščiausią valdžią. Tolesni Kristaus žodžiai dar labiau išplečia Kristaus įgaliojimus Petru: „Ką tu suriši žemėje, bus surišta ir danguje, ir ką atriši žemėje, bus atrišta ir danguje“. Pagal ano meto Palestinos gyventojų kalbą, surišti ir atrišti reiškė galią uždrausti ar leisti.

Skaitydami šias Evangelijos eilutes juntame, kad jas padiktavo Dvasia, savo žvilgsniu aprėpianti ištisus amžius – nuo pirmųjų Bažnyčios dienų iki šiandienos, iki Petro soste sėdinčio jo įpėdinio, laiminančio viso pasaulio maldininkus. Tai ta pati uola, kuria remiasi Kristaus pastatyta Bažnyčia, atlaikiusi daugybę pragaro smūgių, Petro įpėdinio rankose tie patys raktai, nuolat atidarantys Dangaus karalystės vartus. Evangelikų teologas Bolligeris šį Kristaus pokalbį su Petru taip apibūdina: „Šios eilutės su Mato evangelija taip glaudžiai susijusios, kaip narys su kūnu. Iš jų dvelkia tiesiog nepakartojamos didelės istorinės valandos kvapas. O pagal savo formą jos yra tokios, kokias pavyksta sukurti tik šios žemės milžinams, ir tai tik didžią valandą. Tokių dalykų nesukurs joks klastotojas“. Po Kristaus pokalbio su apaštalais Petrui rodomas išskirtinis dėmesys. Visos evangelijos pabrėžia Petro pirmenybę. Ten, kur atskirų apaštalų vardai neminimi, apaštalų būrelis įvardijamas žodžiais „Petras ir vienuolika“. Visi apaštalai gerai suprato Petro išaukštinimą ir pripažino jo pirmumą. Meskime trumpą žvilgsnį į Bažnyčios istoriją. Pažiūrėkime, kaip Bažnyčios gyvenime reiškiasi Petru suteikta valdžia.

Pirmoji krikščionių bendruomenė telkėsi Jeruzalėje. Po Šventosios Dvasios atsiuntimo apaštalų veikla davė nuostabių vaisių, ir Bažnyčia ėmė plėstis visomis kryptimis. Netrukus krikščionybės centras iš Jeruzalės persikėlė į Romą, kur šv. Petras įkūrė krikščionišką bendruomenę ir tapo tos bendruomenės galva. Jis ir mirė Romoje kankinio mirtimi 64 metais. Tokiu būdu Roma tapo krikščionybės centru, ir po Petro mirties Romos bendruomenės ganytojais buvo laikomi Petro įpėdiniais, perimančiais visą Kristaus Petru suteiktą valdžią ir galią. Nuo pat pirmųjų Bažnyčios amžių visais svarbiausiais reikalais visos Bažnyčios kreipdavosi į Romą. Iškilus Velykų šventimo klausimui, lemiamą žodį taria popiežius Viktoras. Abejojant, ar reikia perkrikštyti eretikų pakrikštytuosius, galutinį atsakymą duoda popiežius Steponas. Visuose Bažnyčios susirinkimuose lemiamą balsą turi popiežius ar jo legatas. Visame krikščioniškajame pasaulyje paplito posakis *Roma locuta – causa finita*. Kartais mums kyla abejonių, ar tinkamiausią žmogų išsirinko Viešpats būti Bažnyčios pamatu? Ar ne tinkamesnis būtų Jėzaus mylimiausias mokinys – šv. Jonas? Evangelija liudija, kad Petras turėjo nemaža žmogiškų ydų. Jis dažnai pasikarščiuodavo, galbūt buvo per daug geros nuomonės apie save. Kristui jis gyrėsi: „Jei net visi tavimi pasipiktintų, aš niekuomet nepasipiktinsiu <...> Jei man reikėtų net mirti kartu su tavimi, vis tiek tavęs neišsiginsiu!“ (Mt 26, 33–35). Bet vos kelios valandos tepraėjo, Petras prisiekinėja: „Aš nepažįstu to žmogaus!“ Matyt, Kristus norėjo, kad uola būtų sudrėkinta atgailos ašaromis. Ak, brangios tos Petro ašaros. Mes nežinome, kiek šiandien danguje šventųjų, kurie išsižadėję Kristaus vėl prie jo su ašaromis sugrįžo. Duok Dieve, kad mūsų laisvos tėvynės vaikai nesidrovėtų šventų atgailos ašarų.

SVEIKA, KARALIENE

Švč. M. Marijos Ėmimas į dangų (Žolinė)
Apr 11, 19–12, 10; 1 Kor 15, 20–26; Lk 1, 39–56

Jokia kita šventė taip gyvai neprimena Marijos – mūsų Tarpininkės – vaidmens, kaip jos Paėmimas į dangų. Šiandien prisimename, kad ji yra danguje, kad ji galingiausiojo pasaulio Karaliaus Motina. Ar šis karalius galėtų neišgirsti, kai to prašo šalia jo esanti Motina? Atsiverskime Jono evangeliją, kur pasakojama apie vyno padauginimo stebuklą. Pirmoji pastebėjo, kad jaunavedžiams pritrūko vyno, – Jėzaus Motina: „Jie nebeturi vyno“. Štai čia visu grožiu atsiskleidžia Marijos kaip tarpininkės vaidmuo. Vyno padauginimas tarsi neįeina į Kristaus stebuklų planą. „Dar neatėjo mano valanda“, – atsakė Jėzus. Tačiau Marija jau nujaučia savo kaip tarpininkės galią ir su pasitikėjimu sako tarnams: „Darykite, ką tik jis jums lieps“. Štai čia ir įvyksta tai, ko nebūtų įvykę be Marijos tarpininkavimo, nes Jėzaus valanda dar nebuvo atėjusi. Marijos pasitikėjimas tarsi priverčia Jėzų. Marijai užteko pažvelgti Jėzui į akis ir ji suprato, kad bus išklaudyta. Seka nuostabus permainymo stebuklas. Ar ne šis stebuklas paskatino šv. Bernardą kupiniais pasitikėjimo žodžiais kreiptis į Mariją: „Atsimink, maloningoji Mergele Marija, jog amžiais nėra girdėta, kad apleistum bent vieną, kas bėga prie Tavęs, šaukiasi Tavo pagalbos ir prašosi užtariamą“.

Nuo to laiko, kai per Marijos tarpininkavimą Jėzus parodė malonę Galilėjos Kanos jaunavedžiams, prabėgo jau 20 amžių. Tačiau žmonių pasitikėjimas didžiąja tarpininke nėra sumažėjęs. Švęsdami šią šventę prašykime savo rūpestingąją Tarpininkę, kad mums niekada nepritrūktų vyno. Juk mums visiems jo taip stinga! Ne vynuogių vyno, sauso ar putojančio, bet to, kuris sielos troškulį malšina, kuris žmogaus dvasią atgaivina. Dievo meilės vyno – štai ko mums labiausiai stinga! Iš kur mūsų gyvenime tiek daug savimeilės, pykčio neapykantos? Poetas Just. Marcinkevičius mūsų laikų žmogų vadina kirminu, kurs ne į viršų kyla, o žeme raitosi ir šliaužia. Kada gi žmogus kaip kirminas žeme šliaužia? Ar ne tada, kai per savimeilę nemato nei Dievo, nei artimo? Vyno padauginimo stebuklas – tai mums padrąšinimas: mes neliksime be meilės vyno, jeigu laiku suvoksime, kad mums jo trūksta, jeigu laiku savo akis pakelsime į dangų ir prisiminsime, kad tenai turime Motiną. Jono evangelijoje aprašytame įvykyje randame svarbius Marijos žodžius. Vestuvių rengėjams Marija pasakė: „Darykite, ką tik jis jums lieps“. Ar gali būti krikščioniui geresnis patarimas, kaip vykdyti tai, ką nurodo Jėzus? Kristus mums nekalba tiesiogiai, bet mes turime Šventąjį Raštą, Bažnyčią, sąžinę, vyresniusius. Per juos mums kalba Kristus, tai yra jo paliepimai.

Tenai buvo šeši akmeniniai indai žydų apsiplovimams. Jėzus jiems paliepė: „Pripildykite indus vandens“. Jie pripylė sklidinčius. Vanduo – tai mūsų žmogiškosios pastangos. Tai mūsų darbai, mūsų nuopelnai. Mūsų reikalas parūpinti vandens. Dievas tą vandenį pavers geriausiu vynu, jeigu tik leisime jam veikti. Prisiminkime vieną Šventosios istorijos pasakojimą. Abraomas nutarė apvesdinti savo mylimą sūnų Izaoką. Jis pasiuntė tarną į savo gimtinę, kad iš ten atvestų sūnui nuotaką. Tarnas nuvyko į Nahoro miestą. Mieste, sustojęs prie šulinio, nutarė pailsėti. Tuo metu atėjo gražioji Rebeka semtis vandens. Abraomo tarnas paprašė atsigerti. Mergaitė mielai patarnavo, savo ąsočiu pasėmė tarnui vandens. Kai šis atsigėrė, ji maloniai pasiūlė: „Pasemsiu ir tavo kupranugariams, kad ir jie atsigertų“. Šis gražus mergaitės poelgis buvo tarsi ženklas, kad ji bus gera žmona ir motina. Mergaitė pavargusiam keleiviui davė daugiau, negu tas prašė. Bažnyčios tėvams šis Rebekos poelgis yra Marijos maloningumo įvaizdis. Ji ne tiktai išgirsta mūsų maldavimus, bet visuomet duoda daugiau negu prašome.

Paimta į dangų Marija tapo dangaus ir žemės karalienė. Prisiminkime šiandien seną, tikinčiųjų lūpomis kartojamą himną: „Sveika, Karaliene, gailėstingoji Motina, mūsų gyvybe, paguoda ir viltie, sveika! Tavęs šaukiamės ištremtieji levos vaikai, Tavęs ilgimės, verkdami ir vaitodami šiame ašarų klonyje...“ Šis himnas parašytas maždaug prieš 1000 metų. Žinomas ir to himno kūrėjo vardas. Tai vienuolis Hermanas. Žinoma, kad šį himną jis parašė varginamas labai sunkios ligos. Jis buvo paralyžiuotas nuo pat vaikystės ir nuolat kamuojamas didelių skausmų. Tuometinė medicina jam nieko negalėjo padėti. Gyvenimas jam buvo tikras „ašarų klonis“. Tad suprantami jo žodžiai: „Tavęs šaukiamės ištremtieji levos vaikai. Tavęs ilgimės, verkdami ir vaitodami šiame ašarų klonyje“. Ar ne panaši šiandien mūsų tėvynė į tą sergantį vienuolį, kuris iš savo ašarų klonio kreipėsi į savo dangiškąją Motiną, prašydamas, kad ji atkreiptų savo gailėstingąsias akis ir parodytų mylimąjį Sūnų. Deja, mūsų žmonės ne ten dairosi pagalbos. Ieškome tautos „mesijo“, bet vis ne ten. Ar nereiktų, pagaliau, prašyti gailėstingosios Motinos, kad parodytų mums, kas yra tikrasis tautos Gelbėtojas?

Šaukiamės šiandien šio vienuolio žodžiais: „Todėl Tu, mūsų Užtarėja, savo gailėstingąsias akis į mus atkreipki ir Jėzų, garbingą, mylimąjį Sūnų, mums po šios tremties parodyk. O geroji, o malnioji, o mieliausioji Mergele Marija!“

Parengė V. S.

Kardinolas Joseph Ratzinger

Bažnyčia ant trečiojo tūkstantmečio slenksčio

Viename žurnale neseniai perskaičiau vieno vokiečių intelektualo ištarą; apie save jis sakė, jog Dievo klausimu esąs agnostikas: Dievo buvimo neįmanoma nei įrodyti, nei absoliučiai atmesti, dalykas esąs atviras. Tuo tarpu pragaro buvimu jis tvirtai įsitikinęs; pakanka pažvelgti į televizoriaus ekraną, kad konstatuotum, jog jis yra. Pirmoji šio išpažinimo dalis visiškai atitinka šiuolaikinę sąmonę, tuo tarpu antroji atrodo keista, maža to, nesuprantama – bent iš pirmo žvilgsnio. Juk kaip galima tikėti pragaru, jei nėra Dievo? Pažvelgus atidžiau, ši ištara pasirodo visiškai logiška: pragaras yra būtent Dievo nebuvimo kur nors būklė. Štai pragaro apibrėžimas: ten, kur nėra Dievo, kur nebepراسišviečia joks jo buvimo spindulys, yra pragaras. Tai mums rodo galbūt kasdieniai vaizdai televizoriaus ekrane, tačiau tikrai tą matome iš praėjusio amžiaus istorijos, palikusios mums tokius žodžius kaip Auschwitzas, Gulago archipelagas ar tokius vardus kaip Hitleris, Stalinas, Pol Potas. Tas, kas skaito tų pragariškų pasaulių liudijimus, susiduria su vizijomis, žiaurumu ir destrukcija, niekuo nenusileidžiančiomis Dantės nusileidimui į pragarą, negana to, už tai dar baisesnėmis, nes jose išnyra blogio matmenys, iki kurių Dantės žvilgsnis neįstengė prasiskverbti. Šie pragarai buvo statydinami trokštant sukurti būsimą sau pačiam priklausančio žmogaus pasaulį, kuriame neberekėtų Dievo. Bedievis, iš Dievo išlaisvinto pasaulio utopijos molochui buvo aukojamas žmogus, kuris dabar visiškai savimi disponavo ir nebejautė jokių disponavimo savimi varžtų, nes virš jo nebebuvo Dievo, nes iš žmogaus nebesklido panašumo į Dievą šviesa.

Pragaras atsiranda ten, kur nėra Dievo, jį sudaro tiesiog Dievo nebuvimas. Tai taip pat gali vykti subtiliomis formomis ir beveik visada dangstantis geradarybės žmogui idėja. Kai šiandien prekiaujama žmogaus organais, kai embrionai gaminami organų atsargoms kaupti ar ligotumui ir sveikatingumui tirti, į akis daugeliui pirmiausia krinta humanistinis tokios veiklos turinys, tačiau iš tikrųjų joje glūdinti panieka žmogui, toks žmogaus naudojimas ir vartojimas mus vėl nuleidžia į pragarą. Tai nereiškia, kad negali būti ir nėra ateistų, kuriems būdingas aukštas etosas. Vis dėlto drįstu teigti, jog šis etosas remiasi dar iki galo neišblėsusiu šviesos, atėjusios nuo Sinaiaus, – Dievo šviesos, švytėjimu. Tolimos, užgesusios žvaigždės mums vis dar gali švytėti. Lygiai taip ir ten, kur Dievas atrodo miręs, jo šviesa vis dar gali turėti poveikį. Tačiau Nietzsche pagrįstai atkreipė dėmesį į tai, jog akimirksnis, kai žinia apie Dievo mirtį bus pasiekusi visas vietas, kai jo šviesa galutinai užges, negalės būti koks nors kitoks kaip tik siaubingas.

Kodėl visa tai sakau svarstydamas, ką mes, krikščionys, turėtume daryti šiandien, trečiojo tūkstantmečio pradžios

istorinę akimirką? Kalbu apie tai todėl, kad būtent tai išryškina mūsų krikščioniškąją užduotį. Ji yra ir paprasta, ir didi – liudyti Dievą, atlapoti uždarytus ir užtamsintus langus, idant tarp mūsų galėtų švytėti šviesa, idant jai būtų vietos. Juk tiesa ir tai, kas priešinga: kur yra Dievas, ten yra dangus, ten gyvenimas darosi šviesus ir mūsų egzistencijos varguose. Krikščionybė nėra sudėtinga ir jau atgyvenusi filosofija, nėra neapžvelgiamas dogmų bei potvarkių bagažas. **Krikščioniškasis tikėjimas – tai būti paliestam Dievo ir liudyti Dievą.** Todėl Paulius, kalbėdamas Areopage, savo užduotį bei ketinimus nusakė kaip norą supažindinti atėniečius, į kuriuos jis kreipiasi kaip į atstovaujančius pasaulio tautoms, su nežinomu Dievu – Dievu, išžengusiu iš savo slaptinumo, padariusiu save žinomu ir todėl jo galimu skelbti (*Apd 17, 16–34*). Apeliuojant į žodžius apie nežinomą Dievą suponuojama, kad žmogus nežinodamas apie Dievą vis dėlto kažkaip žino; taip atsiliepiama į agnostiko, Dievo nepažįstančio ir kartu negalinčio paneigti jo buvimo galimybes, būklę. Tokiu apeliavimu suponuojama, kad žmogus kažkaip laukia Dievo ir kartu savo jėgomis neįstengia iki jo prasiskverbti, vadinasi, kad jam reikia skelbimo, rankos, kuri jį nuvestų į jo buvimo erdvę.

Tad galime sakyti: **Bažnyčia yra čia tam, kad Dievas, gyvasis Dievas, taptų žinomas, – tam, kad žmogus išmoktų gyventi kartu su Dievu, gyventi jo akivaizdoje ir bendrystėje su juo. Bažnyčia yra čia tam, kad sustabdytų pragaro veržimąsi į žemę ir Dievo šviesos dėka padarytų ją vieta, kurioje galima gyventi.** Žemė tampa humaniška Dievo dėka, tik jo dėka. Tai galime suformuluoti ir remdamiesi trečiuoju „Tėve mūsų“ prašymu: „Teesie tavo valia kaip danguje, taip ir žemėje“. Kur Dievo valia yra tikrovė, ten yra dangus, ten žemė gali virsti dangumi. Todėl būtina padaryti Dievo valią matomą ir žmogaus valią suderinti su Dievo valia. Juk Dievo neįmanoma pažinti vien akademinio būdu; jo negaliu išdėmėti tiesiog taip, kaip, pavyzdžiui, išimenu tolimų žvaigždynų egzistavimą ir prabėgusios istorijos datas. Dievo pažinimas lygintinas su mylinčiojo pažinimu: jis įtraukia mane visą, reikalaujamas ir mano valios, ir pasidaro sekus, jei tokio visybinio pritarimo stokojama.

Bet čia jau užbėgome į priekį. Iš pradžių konstatuokime: Bažnyčiai niekada nerūpi vien išlaikyti savo inventorių ar jį gausinti bei plėsti. **Bažnyčia nėra čia dėl pačios savęs.** Jos nevalia lyginti su kokia nors organizacija, trokštančia išsilaikyti sunkiomis aplinkybėmis. Ji turi užduotį pasaulio, žmonijos atžvilgiu. Ji turi išgyventi tik todėl, kad jos išnykimas įtrauktų žmoniją į Dievo tamsos ir per tai į žmogiškumo užtemimo, maža to, griovimo sukūrį. Mes nekvojome, kad išliktume, mes žinome, jog mums patikėta misija, uždėdanti mums atsakomybę už visus. Todėl Bažnyčia turi save matuoti ir būti matuojama pagal tai, kiek joje yra gyvas Dievas, jo pažinimas bei jo valios priėmimas. Bažnyčia, kuri tebutų save varantis aparatas, būtų Bažnyčios karikatūra. Kai Bažnyčia sukasi tik apie save ir prieš akis teturi tikslą

išsilaikyti, ji tampa nereikalinga ir ima nykti, net jei turėtų užtektinai lėšų ir būtų sumaniai tvarkoma. Bažnyčia gali gyvuoti ir duoti vaisių tik tada, kai joje gyvas Dievo primatas.

Bažnyčia yra ne dėl savęs pačios, bet **dėl žmonijos**. Ji yra čia tam, kad **pasaulis taptų Dievo buvimo erdve, Dievo ir žmogaus sandoros erdve**. Tai sakoma jau pasakojime apie kūrimą (*Pr* 1, 1–2, 4). Teksto kreipimu į šabą norima parodyti, kad kūrinija turi vidinę priežastį. Ji yra tam, kad galėtų rasti Sandora, kurioje Dievas dovanotų savo meilę ir susilauktų meilės atsako. Mintis, kad Bažnyčia yra dėl žmonijos, šiuo metu reiškiasi variantu, suprantamu mūsų mąstymui, tačiau ant kortos statančiu esminius dalykus. Sakoma, jog teologijos ir bažnytinės savivokos istorija pastaruoju laiku perėjusi tris stadijas: iš ekleziocentrizmo prie kristocentrizmo ir galiausiai prie teocentrizmo. Tai esą pažanga, tačiau galutinis taškas dar nepasiektas. Akivaizdu – taip sakoma, – jog ekleziocentrizmas buvo klaida: Bažnyčiai nevalia daryti save centru, ji nėra čia dėl savęs pačios. Tad buvo žengta prie kristocentrizmo, centras turėjo būti Kristus. Tačiau tada suvokta, kad ir Kristus rodo per save į Tėvą, todėl pereita prie teocentrizmo; tai kartu reiškia vis didėjančią Bažnyčios atsivėrimą išorei, kitoms religijoms: Bažnyčia skiria, bet – taip teigiama – skiria ir Kristus. Dabar priduriama: skiria ir Dievas, nes Dievo paveikslai vienas kitam priešingi, be to, yra religijų be asmeniško Dievo, pasaulėžiūrų be Dievo. Tad, tariamai remiantis Evangelija, kaip ketvirtoji pakopa postuluojamas karalystės centriškumas – karalystės, kuri yra nebe Dievo karalystė, bet tiesiog karalystė kaip sukurtino geresnio pasaulio šifras. Karalystės centriškumas reiškias, jog dabar visi, nepaisydami religijų bei ideologijų sienų, gali bendradarbiauti dėl karalystės vertybių, kaip antai: taikos, teisingumo, kūrinijos išsaugojimo. Ši vertybių triada šiandien išsikristalizavo kaip pranykusios Dievo sąvokos pakaitalas ir kartu kaip susitarimo formulė, galinti – nepaisant visų skirtumų – duoti pradžią pasaulinei geros valios žmonių (ir kas gi toks nėra?) bendrijai ir taip iš tikrųjų priartinti geresnijį pasaulį. Skamba viliojamai. Kas gali nesijaušti įsipareigojęs didžiam taikos žemėje tikslui? Kas neturėtų kovoti už teisingumą, už tai, kad galiausiai išnyktų į akis krintantys klasių, rasių ir žemynų skirtumai? Ir kas šiandien neižiūri būtinybės ginti kūriniją nuo šiuolaikinių griovimų? Tad ar Dievas tapo nereikalingas? Ar gali jį pakeisti vertybių triada? Bet iš kur žinome, kas tarnauja taikai? Iš kur sužinome, kuo pasverti teisingumą ir kaip atskirti jo link vedantį kelią nuo klystkelio? Ir kaip ižiūrime, kada technika atitinka kūrinijos reikalavimus ir kada ji ją griaua? Tas, kuris mato, kaip pasaulyje su vertybių triada elgiamasi, negali sau nepripažinti, kad ji vis labiau darosi ideologijų žaidimų aikštele ir negali egzistuoti be jai iširti neleidžiančio būties, kūrinijos bei žmogaus atitikties mato. Vertybės negali pamainyti tiesos, negali pamainyti Dievo, kurio atspindys jos yra ir be kurio šviesos jų kontūrai pasidaro neryškūs.

Tad lieka galioti: **be Dievo pasaulis negali būti šviesus, o Bažnyčia pasauliui tarnauja per tai, kad joje gyvena Dievas, kad per ją jis yra regimas, kad ji Dievą neša žmonijai**. Štai galiausiai prisiartinome prie gana praktiško klausimo: kaip tai vyksta? Kaip galime pažinti Dievą patys ir kaip galime nešti jį kitiems? Manau, jog tai daryti turime įvairiais būdais. Pirmasis būdas, kurį Areopage pasirinko Paulius, – tai **remtis užtemdytu žmogaus išankstiniu žinojimu apie Dievą, apeliuoti į protą**. Dievas „visiškai netoli nuo kiekvieno iš mūsų, – sako Paulius. – Juk mes jame gyvename, judame ir esame“ (*Apd* 17, 27 ir t.). Laiške romiečiams ta pati mintis reiškiamą dar aiškiau: Dievo „neregimosios ypatybės – jo amžinoji galybė ir dievytė – nuo pasaulio sukūrimo išvelgiamos protu iš jo kūrinijų“ (1, 20). Krikščioniškasis tikėjimas apeliuoja į protą, į kūrinijos skaidrumą Kūrėjo atžvilgiu. Krikščioniškoji religija yra **Logo religija**: „Pradžioje buvo Žodis“ – taip verčiame pirmą Jono evangelijos sakinį, kuris savo ruožtu sąmoningai paremtas pirmuoju Biblijos apskritai sakiniu, pasakojimu apie kūrimą žodžiu. Tačiau „žodis“ (*logos*) bibline prasme taip pat reiškia protą, jo kūrybinę galią. Bet ar teiginys apie pasaulio pradžią taip suprantamame žodyje šiandien dar tebegalioja? Ar Bažnyčia ir šiandien tebegali su Biblija apeliuoti į protą, nukreipti į kuriamosios Dvasios regimumą kūrinijoje? Šiandien vyrauja materialistinė evoliucijos teorijos versija, pateikianti save kaip paskutinį mokslo žodį bei reiškianti pretenziją į tai, kad savo hipotezėmis padariusi Dievą nereikalingą, maža to, galutinai jį pašalinusi. Stebėtina nuosekliai šią viziją išplėtojęs Jacques'as Monod su jam būdingu sąžiningumu taip sako apie savo teoriją: „Stebuklas buvo 'paaiškintas', tačiau jis vis tiek mums lieka stebuklas“. Tada jis cituoja komentarą, kurį jo tezių atžvilgiu pateikė François Moriacas: „Tai, ką šis profesorius teigia, dar labiau neįtikėtina negu tai, kuo mes, vargšai krikščionys, tikime“. Į tai jis atsako: „Tai – tiesa, lygiai kaip ir faktas, kad mums nepavyksta patenkinamai dvasiškai išivaizduoti tam tikrų šiuolaikinės fizikos abstrakcijų. Tačiau kartu žinome, kad tokie sunkumai negali galioti kaip argumentas, nukreiptas prieš teoriją, kurios pusėje yra patyrimo bei logikos tikrybės“ (1). Čia reikėtų paklausti: kokios logikos? Šio disputo čia negalime imtis ir to nedarysime, tik pasakysime, jog tikėjimas neturi pagrindo pasitraukti iš mūsų lauko: alternatyva, kad pasaulis kyla iš proto, o ne iš neprotingybės, ir šiandien racionaliai pagrindžiama; tiesa, ji formuluotina pokalbyje su tikromis gamtamokslio išvadomis. Bažnyčia šiandien privalo iš naujo išjudinti ginčą dėl tikėjimo protingumo ar neprotingumo. Tikėjimas yra ne proto priešininkas, bet jo didybės advokatas, kaip aistringai savo enciklikoje apie *tikėjimą ir protą* parodė popiežius [*red.* – Jonas Paulius II]. **Galynėjimasi dėl tikėjimo protingumo naujos dabarties laikau neatidėliotina Bažnyčios užduotimi mūsų šimtmetyje**. Tikėjimas neturi užsisklęsti nepakankamai motyvuoto apsisprendimo kiate, neturi sumenkinti savęs iki savotiškos simbolinės sistemos, kurioje jaukia išsikuriama, tačiau kuri galiausiai lieka atsitiktiniu pasirinkimu tarp kitų gyvenimo bei pasaulio vizijų. Tikėjimui reikia pla-

čios atviro proto erdvės, Dievo Kūrėjo išpažinimo, nes be tokio išpažinimo sumenksta ir kristologija, mat ji tada apie Dievą kalba tik netiesiogiai, remdamasi ypatingu religiniu potyriu, kuris neišvengiamai yra ribotas ir tampa tik vienu potyriu tarp kitų.

Apeliavimas į protą yra didelė – ypač šiandien – Bažnyčios užduotis, nes kai protas ir tikėjimas vienas nuo kito atsiskiria, negaluoti ima abu. Protas pasidaro šaltas ir praranda savo kriterijus, jis tampa žiaurus, nes virš jo nebėra nieko. Tada ribotas žmogaus intelektas vienas sprendžia, kokia turi būti kūrinių ateitis, kas turi teisę gyventi ir ko prie gyvybės stalo neprileisti: tada – kaip matėme – kelias į pragarą atviras. Tačiau be plačios proto erdvės susergera ir tikėjimas. Kokių griaunamųjų padarinių gali turėti pasiligojęs religingumas, per akis matome mūsų dabartyje. Ne be pagrindo Apreiškimo knygoje ligota religija, atsisakiusi tikėjimo mokymo apie kūrinių, vaizduojama kaip tikroji antikristo galia.

Kad realiai rastųsi žmogaus santykis su Dievu, kūrinių apreikimo, kuri nurodo Paulius Areopago kalboje ir Laiške romiečiams, savaime suprantama, neužtenka. **Dievas prisiartino prie žmogaus. Jis parodė jam savo meilę, atvėrė savo širdį.** „Dievo niekas niekada nėra matęs, tik tai viengimis Sūnus – Dievas, Tėvo prieglobstyje esantis, mums jį atskleidė“, – sakoma Jono evangelijoje (1, 18). Šią žinią Bažnyčia turi perduoti kitiems. Kad priartintų Dievą prie žmonių ir žmones prie Dievo, ji turi priartinti juos prie Kristaus ir Kristų prie jų. Kristus nėra koks nors didis žmogus, išsiskiriantis reikšmingu religiniu patyrimu, jis yra Dievas, Dievas, kuris tapo žmogumi, kad tarp žmogaus ir Dievo atsirastų tiltas, ir žmogus iš tiesų galėtų tapti pačiu savimi. Kas į Kristų žiūri tik kaip į didį religingą žmogų, jo iš tikrųjų nemato. Kelias nuo Kristaus ir pas Kristų turi nuvesti ten, kur atveda Morkaus evangelija, – prie Romos šimtininko išpažinimo priešais Nukryžiuotąjį: „Iš tikro šitas žmogus buvo Dievo Sūnus“ (15, 39). Jis turi nuvesti ten, kur atveda Jono evangelija, – prie Tomo išpažinimo: „Mano Viešpats ir mano Dievas“ (20, 28). Nužingsniuotinas ilgas kelias, Mato evangelijoje prasidedantis pasakojimu apie gimimą ir pasibaigiantis Prisikėlusiojo priesaku mokiniams. Pasakojime apie gimimą Jėzus paskelbiamas kaip „Dievas su mumis“ (1, 23). Paskutiniai Evangelijos žodžiai šią žinią atkartoja: „Ir štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos“ (28, 19). Norint pažinti Kristų, būtina eiti keliu, kuriuo mus veda evangelijos.

Didžiulė ir pagrindinė Bažnyčios užduotis šiandien, kaip ir bet kada anksčiau, yra parodyti šį kelią ir pasiūlyti **kelionės bendrystę**. Prieš tai sakiau: Dievas pažįstamas ne vien intelektu, bet kartu ir valia bei širdimi. Todėl Dievo pažinimas, Kristaus pažinimas yra kelias, į kurį įtraukiama visa mūsų būtis. Tokį keliavimą gražiausiai perteikia Lukas pasakojime apie mokinius iš Emauso. Tai **keliavimas kartu su gyvuoju Žodžiu Kristumi, aiškinančiu mums rašytinį žodį, Bibliją, leidžiančiu jai pačiai virsti keliu, kuriame užsidega širdis ir taip galiausiai atsiveria akys**: Raštas, tikrasis pažinimo medis,

atveria mums akis, jei tuo pat metu valgome nuo gyvybės, Kristaus, medžio. Tada tampame iš tikro matantys, tada iš tikrųjų gyvename. Nuo šio kelio neatskiriami trys dalykai: mokinių bendrystė, Raštas, gyvas Kristaus buvimas čia ir dabar. Tad šis mokinių iš Emauso kelias kartu yra Bažnyčios nusakymas – nusakymas, kaip bėgti prie Dievo prisiliečiantis suvokimas. Šis suvokimas virsta tarpusavio bendryste, baigiasi duonos laužymu, kur žmogus tampa Dievo svečiu, o Dievas – žmogų svečiai priimančiu namų šeimininku. Kristaus – tai čia išryškėja – negalima turėti tikrai vienam sau. Jis veda mus ne tik pas Dievą, bet ir pas vienas kitą. Todėl Kristus ir Bažnyčia neatskiriami, kaip neatskiriamos Bažnyčia ir Biblija. Ši didžioji bendrystė, įgyvendintina konkrečiose pavienėse vyskupijos, parapijos, bažnytinių sąjūdžių bendruomenėse, buvo esminė Bažnyčios užduotis vakar, yra ir lieka tokia šiandien ir rytoj. Tokią bendrystę turi būti galima patirti kaip kelionės bendrystę su mūsų rūpesčiais, Dievo žodžiu, Kristumi, ir tokia bendrystė turi vesti mus prie dovanoto sakramento, kuriame vis nuvokiamas Dievo ir žmonijos vestuvių pokylis.

Apžvelgę tai, ką iki šiol apmąstėme, galime pasakyti: Kristaus tema galiausiai nėra atskira, antra tema šalia Dievo temos, ji yra būdas, kuriuo Dievo tema mums tampa visiškai konkreti, tartum prisiliečia prie mūsų tiesiogiai ir išsiskverbia į sielą. O Bažnyčios tema vėlgi nėra trečia atskira tema, bet tarnavimo matmeniu įsiterpia į Kristaus temą: **Bažnyčia yra kelionės bendrystė su juo ir jo link**, ir tik tada, kai prieš akis turime šį jos tarnaujamąjį vaidmenį, Bažnyčią teisingai suprantame; tada galime ją iš tiesų mylėti taip, kaip mylimi kelionės draugai.

Dabar dar turėtume išsamiau paplėtoti pavienius **šio keliavimo elementus**. Visus esminius dalykus apie tai savo apaštališkajame laiške *Novo millennio ineunte* jau yra pasakęs popiežius, tad aš baigiamąjį šią apmąstymų dalyje pasitenkinsiu keliomis pastabomis. Šiame tekste popiežius daug kalba apie **maldos**, kuri krikščionių tik ir padaro krikščioniu, **reikšmę**. Maldoje, pasak popiežiaus, patiriame malonės primatą: Dievas visada pirmesnis už mus. Krikščionybė nėra moralizmas, kažkas mūsų pačių pagaminta. Pirmiausia Dievas prisiartina prie mūsų, tada mes galime kartu su juo eiti, tada išlaisvinamos mūsų vidinės jėgos. Malda, tęsia popiežius, taip pat leidžia išgyventi Kristaus primatą, vidujiškumo ir šventumo primatą. Popiežius šioje vietoje priduria įsimintiną klausimą: „Jei šio principo nesilaikoma, tai argi stebėtina, kad pastoraciniai sumanymai žlunga, palikdami širdyje slegiantį nepasitenkinimo jausmą?“ (38). Turime iš naujo išmokti teikti pirmenybę vidujiškumui viso mūsų aktyvizmo atžvilgiu – mistinis krikščionybės dėmuo vėl turi įgyti jėgos.

Nuo asmeninės maldos popiežius visiškai nuosekliai per eina prie bendro liturginio meldimosi, pirmiausia sekmdieninės Eucharistijos. **Sekmdienis, kaip Prisikėlimo diena, ir Eucharistija, kaip susitikimas su Prisikėlusiuoju**, vienas nuo kito neatskiriami. Laikui reikia vidinio ritmo, reikia mūsų darbo kasdienybės ir šventiško

susitikimo su Kristumi Bažnyčioje, sakramente, darnios vienas kito kaitos. Sekmadienio susigrąžinimą popiežius pagrįstai laiko viena svarbiausių pastoracinių užduočių. Taip laikas atgauna savo vidinę tvarką, Dievas vėl tampa laiko pradiniu ir galutiniu tašku. Kartu tai taip pat yra žmogiškosios bendrystės diena, mažosios šeimos diena ir diena, kai Bažnyčioje ugdomi didžioji šeima, Dievo šeima, ir Bažnyčia tampa išgyvenimu. Kai Bažnyčia pažįstama tik iš posėdžių ir popierių, ji iš tikro nepažįstama. Tada ji virsta papiktinimu, nes arba tampa mūsų pačių veikimo objektu, arba kuo nors, kas mums atrodo primesta iš šalies, svetima. Bažnyčią iš vidaus pažįstame tik tada, kai patiriame ją ten, kur ji peržengia save pačią, kur į ją įžengia Viešpats bei padaro ją savo namais ir per tai mus savo broliais ir seserimis. Todėl taip svarbu deramai švęsti Eucharistiją, mat per tai turi išryškėti, kad Bažnyčia nėra mūsų nuosavybė. Mes nedarome liturgijos patys. Mes neišgalvojame ko nors, kaip pasaulietiniai švenčių komitetai ar viktorinų vedėjai. Ateina Viešpats. Liturgiją subrandino juo, apaštalais besiremiantis Bažnyčios tikėjimas; mes įžengiame į ją, bet jos nedarome. Tik taip ji tampa švente, o šventė, kaip būsimosios laisvės nuvokimas, žmogui yra būtina. Tiesiog būtų galima sakyti: **Bažnyčios užduotis yra dovanoti mums šventės išgyvenimą.** Šventė visur žmonijos istorijoje radosi kaip kulto įvykis ir be to, kas dieviška, dalyvavimo neišvaiduotina. Ji pasidaro tikrai didi ten, kur iš tikrųjų įsileidžiame Dievą, kviečiantį mus į savo pokylį.

Norėčiau paminėti dar du dalykus. Nuo sekmadienio liturgijos popiežius pereina prie **Susitaikinimo sakramento.** Nė vienas sakramentas pastaraisiais dešimtmečiais netapo mums toks svetimas kaip šis. Ir kartu: kas nesuvokia, kad mums reikia susitaikinimo? Kad mums reikia atleidimo, vidinio apsisvalymo? Šiandien išsisukame kreipdamiesi į psichoterapiją bei psichoanalizę. Jų užduotys bei galimybės neginčytinos, tačiau be iš Dievo ateinančio sutaičinamojo žodžio mūsų mėginimų suremontuoti pasiligojusią sielą neužtenka. Tai leidžia man pereiti prie antrosios pastabos. Sakiau, jog Dievui pažinti reikalingas visas žmogus – intelektas, valia, širdis. Praktiškai tai reiškia, jog mes negalime pažinti Dievo, jei nesame pasirengę atsiverti jo valiai, padaryti ją mūsų gyvenimo matu bei kryptimi. Kalbant dar konkrečiau, tai reiškia: nuo tikėjimo kelionės bendrystės, nuo kelionės bendrystės su Dievu neatsiejamas gyvenimas pagal įsakymus. Tai nėra žmogui iš išorės primetamas nurodymas. Vadovaudamiesi Dievo valia daromės panašūs į Dievą ir tampame tuo, kas esame, – Dievo paveikslu. O kadangi Dievas yra meilė, **įsakymai**, kuriais jis parodo savo valią, yra esminės vienos vienintelės temos – meilės temos – variacijos. Jie yra **meilės** Dievui, artimui, kūriniui, pačiam sau konkrečios **taisyklės**. Ir vėl, kadangi visiškai „taip“ Dievo valiai, pilnatviškas paveiksliskumas glūdi Kristuje, gyvenimas, vadovaujantis meile ir Dievo valia, yra sekimas Kristumi, nuėjimas pas jį irėjimas kartu su juo. Pastaraisiais dešimtmečiais įsakymai Bažnyčioje irgi gana tyliai minimi; nenorėta duoti pagrindo kilti įtari-

nėjimams įstatymiškumu bei moralizmu. Iš tiesų įsakymų žodis lieka išoriškas, jei nėra apšviečiamas mūsų pačių viduje esančio Dievo ir mūsų visų priekyje žengiančio Kristaus. Jis lieka moralistinis, jei nėra apšviečiamas atleidimo malonės. Izraelis didžiavosi pažįstas Dievo valią ir todėl žinąs kelią į gyvenimą. 119 psalmėje vis pratrūkstama padėka ir džiaugsmu dėl to, kad žinoma **Dievo valia**. Mes pažįstame šią valią, **dabar Jėzuje Kristuje tapusią kūnu, kaip kelrodį ir kartu kaip gailėtingumą, visada mus priimantį bei vedantį.** Argi tai neturėtų mūsų džiuginti sumaišties ir tamsos kupiname pasaulyje? **Turime iš naujo skatinti džiaugtis Dievu, Dievo apreiškimu, draugyste su Dievu – tai man atrodo neatidėliotina Bažnyčios užduotis šiame šimtmetyje.** Būtent ir mums galioja žodis, kurį kunigas Ezra adresavo šiek tiek ryžto netekusiai Izraelio tautai po tremties: džiaugimasis Viešpačiu yra mūsų stiprybė (plg. *Neh* 8, 10).

Norėčiau užbaigti vaizdu iš Dantės „Dieviškosios komedijos“. Pradėjome nuo nužengimo į pragarą, į pasaulį be Dievo. Apsivalymo kelią, kelią pas Dievą Dantė vaizduoja kaip kopimą į kalną. Išorinis kelias tampa vidinio kelio ir tikrasis aukštumas, Dievo aukštumas simboliu. Kopti prie žemės priplotam žmogui iš pradžių be galo sunku. Poetinėje Dantės vizijoje, įveikus pirmąjį kelio etapą, angelas panaikina nuo kopiančiojo kaktos išdidumo ženklą, ir dabar, leidžiantis toliau, ji apima keistas jausmas: „O šventosios pakopos mudu šaukė aukštyn – ir spėriai, eisena smagia, žengiau į viršų it per pievą jaukią. Tariau: ‘Vadove, lyg našta kokia man nusirito, nuovargis išnyko, ir džiaugias kūnas ir dvasia drauge’“ („Skaisykla“, XII). Išlaisvinimas iš išdidumo virsta sunkumo įveikimu. Mūsų laikysenos, kaip antai, pasipūtėliškumas, gobšumas, garbėtroškiškumas ir visos kitos mūsų sieloje įsitačiusios tamsybės ir blogybės, yra švino svarsčiai, trukdantys kopti aukštyn, darantys mus nepajėgius gyventi aukštumose. „Juo tyresnis žmogus, juo jis giminingesnis tam, kas aukščiau. Jis darosi mažiau sunkus, jo kopiamoji jėga auga... Auga laisvė, ji yra tobula, kai valia ir reikalavimas tampa viena“ (2). **Tikėjimo kelionės bendrystė**, kurią vadiname Bažnyčia, turi būti kopimo bendrystė, bendrystė, kur vyksta apvalymas, įgalinantis pasiekti tikrąsias žmogiškosios būties aukštumas, bendrystę su Dievu. Kopimas, iš pradžių sunkus, vis labiau apsisvalant beregint virsta džiaugsmu. Šis džiaugsmas turi vis labiau iš Bažnyčios spindėti į pasaulį.

(1) J. Monod. Zufall und Notwendigkeit. München 1971. P. 171 ir t.

(2) R. Guardini. Der Engel in Dantes göttliche Komödie. Mainz – Paderborn 1995³. P. 48 ir t.

Versta iš:

Joseph Kardinal Ratzinger. *Weggemeinschaft des Glaubens. Kirche als Communio*. Sankt Ulrich Verlag, Augsburg 2005.

© Sankt Ulrich Verlag, Augsburg, 2005

© Vertimas į lietuvių kalbą, Katalikų interneto tarnyba, 2005

Kardinolas Joseph Ratzinger

Kas iš tikrųjų yra teologija?

Padėkos žodžiai Doctor honoris causa vardo suteikimo proga Pamplonos Navarra universiteto Teologijos fakultete (1998)

Excmo. y Revmo. Sr. Gran Canciller!
Gerbiami Ponai Profesoriai!
Ponai ir Ponios!

Pirmiausia norėčiau Jums, gerbiamasis didysis kanceleri, bei garbingajam Teologijos fakultetui išreikšti gilią padėką už didelę garbę, parodytą suteikiant man *doctor honoris causa* vardą. Ypač dėkoju Jums, didžiai gerbiamas pone Rodriguezai, už tai, kad taip įsijausdami ir nuodugnai, daug labiau negu nusipelniau įvertinote mano teologinį darbą. Atrasdami *Catechismus Romanus* originalų rankraštį ir parengdami jo kritinį leidimą, Jūs padarėte teologijai paslaugą, kuri pranoksta akimirksnio reikšmę ir man labai padėjo atlikti savo užduotį rengiant Katalikų Bažnyčios katekizmą. Jūs esate narys fakulteto, kuris per santykinai trumpą savo egzistavimo laiką pajėgė išsikovoti svarbią vietą pasaulio teologiniame pokalbyje. Tad man yra didelė garbė ir džiaugsmas per daktaro vardą priklausyti šiam fakultetui, su kuriuo mane jau ilgą laiką sieja asmeninės draugystės bei mokslinis dialogas.

Tokio įvykio proga neišvengiamai kyla klausimas: kas iš tikrųjų yra teologijos daktaras? O mano atveju – gana asmeninis klausimas: ar pagrįstai galiu save tokiu laikyti? Ar atitinku šio laipsnio numatomus kriterijus? Mano asmens atžvilgiu daugeliui siūlysis rimta prieštara: ar Tikėjimo mokymo kongregacijos prefekto tarnyba, kurią šiandien vėl mėgstama apibūdinti „inkvizitoriaus“ titulu, taip ją kritikuoju, neprieštarauja mokslo ir, vadinasi, teologijos esmei? Ar mokslas ir autoritetas vienas kito nešalina? Ar mokslas gali pripažinti kitokį autoritetą negu savo paties išvalgų autoritetą, argumento autoritetą? Ar Magisteriumas, norintis apriboti mąstymą moksle, nėra vidujai prieštaringas?

Tokie klausimai, susiję su katalikų teologijos esme, iš teologų ir tarnautojų, kurie, idant galėtų prasmingai vykdyti savo tarnybą, irgi turi būti teologai, neabejotinai reikalauja vis iš naujo tirti sąžinę. Jie pastato mus prieš pamatinę problemą: **kas iš tikrųjų yra teologija?** Ar ji jau pakankamai apibūdinama nusakant ją kaip metodišką religijos, žmogaus santykio su Dievu klausimų apmąstymą? Atsakyčiau – ne. Juk tada mes tebūname pasiekę vadinamąją religijotyją. Apskritai imant, religijos filosofija ir religijotyja neabejotinai yra labai reikšmingos disciplinos, tačiau jų ribotumas aiškiausiai išryškėja ten, kur jos bando peržengti akademinio pasaulio sienas. Jos juk negali žmogui parodyti kelio.

Jos arba kalba apie praeitį, arba nusakinėja to, kas yra, prieštarinę bendrabūvi, arba virsta ieškojimu apgrai bomis to, kas susiję su žmogaus galutiniais klausimais, ieškojimu apgrai bomis to, kas galiausiai ir turi likti klausimu ir negali įveikti tamsos, kuri žmogų gaubia būtent tada, kai jis klausia, iš kur jis yra ir kur eina, kas jis yra pats? Jei teologija nori ir turi būti kitokia negu religijotyja, kitokia negu niekada nesibaigiantis klausimų, kas mus pranoksta ir kartu mus sudaro, sprendimas, ji turi remtis tiktai atsakymu, kurio mes nesame patys išradę; tačiau kad ji iš tiesų taptų atsakymu mums, turime mėginti ją suprasti, ne ardyti. **Teologijos ypatybė** ta, kad ji **domisi tuo, ko nesame patys išradę** ir kas gali būti mūsų gyvenimo pagrindas būtent dėl to, kad **eina pirma mūsų ir mus remia**, vadinasi, yra didesnis už mūsų pačių mąstymą. Teologijos kelią nužymi žodžiai „*Credo ut intelligam*“: pripažįstu **išankstinę duotybę**, kad ja remdamasis ir joje prisiartinčiau prie teisingo gyvenimo, teisingo savo paties supratimo. Tačiau tai reiškia, kad teologija savo esme suponuoja *auctoritas*. Ji apskritai egzistuoja tik per tai, kad žino pralaužusi savojo mąstymo apytaką, kad mąstymui, taip sakant, ištiesta ranka, traukianti jį viršun, ten, kur jis negali patekti savo jėgomis. Be šios išankstinės duotybės, kuri visada yra daugiau negu tai, kas mūsų pačių išgalvota, ir niekada nesuskaidoma į vien tai, kas sava, teologija neegzistuoja.

Bet dabar kyla kitas klausimas: **kaip atrodo ši išankstinė duotybė** – šis atsakymas, paskatinantis mąstymą apskritai leisti į kelią ir rodantis jam, kur eiti? **Tas autoritetas yra žodis** – taip galime iš pradžių pasakyti. Turint prieš akis dalyką, apie kurį kalbama, tai visiškai logiška: žodis kyla iš supratimo ir skirtas vesti į supratimą. Prasminga išankstinė duotybė ieškančiai žmogiškajai dvasiai yra žodis. Mokslo procese pirma žodžio eina mintis. Ji išvirsta į žodį. Tačiau čia, kur mūsų mąstymas tampa bejėgis, amžinasis protas mums pametė žodį, kuriame slypi jo spindesio šukė – tiek, kiek galime pakelti, tiek, kiek mums reikia, kiek galima išreikšti žmogaus žodžiu. **Ižiuėti šiame žodyje prasmę, šį žodį suprasti – štai teologijos, kurios negali visiškai stigti nė paprasčiausio tikinčiojo tikėjimo kelyje, pirmapradis pagrindas.**

Išankstinė duotybė yra žodis, vadinasi, būtų galima sakyti – **Raštas** ir iškart toliau klausti: ar šalia šio esminio teologijos autoriteto yra dar koks nors kitas? Atrodytų, jog atsakymas turėtų būti „ne“: tai – kritinis reformatų ir katalikų teologijos nesutarimo taškas. Šiandien įvairiomis formomis ir dauguma evangelikų teologų pripažįsta, jog *Sola Scriptura*, tai yra žodžio apribojimas knyga, nėra pozicija, kuri galėtų išlaikyti kritiką. Pati žodžio vidinė struktūra lemia tai, kad žodis visada apima daugiau negu tai, kas galėjo įeiti į knygą. Rašto principo apribojimas, ko taip pat turėtų pasimokyti katalikų teologija ir kur abi šalys galėtų viena prie kitos artintis, iš dalies yra ekumeninio dialogo vaisius, bet dar labiau

sąlygotas istorinio-kritinio Biblijos aiškinimo, kuris, beje, pats mokosi paisyti savo ribų, pažangos. Kritinės egzegezės procese dėl biblinio žodžio esmės aikštėn iškilo du dalykai. Pirmiausia tai, kad biblinis žodis jo įraštinimo momentu jau yra perėjęs ilgesnį ar trumpesnį žodinio formavimosi procesą ir kad jo užrašymo momentu jis ne sustingsta, bet yra įtraukiamas į naujus aiškinimo procesus – *relectures*, – toliau išskleidžiančius jo paslėptas potencines prasmes. Tad žodžio prasmės apimtis neapribotina pavienio autoriaus mintimi tam tikru istoriniu momentu; jis apskritai nepriklauso pavieniui autoriui, bet gyvena priekini žengiančioje istorijoje ir todėl praeities ir ateities atžvilgiu turi platumą bei gilumą, kurie galiausiai nusidriekia į neaprepiamybę. Apskritai šiame taške tik ir tegalima imti suvokti įkvėpimo esmę, galima pamatyti, kur Dievas slėpiningai įžengia į tai, kas žmogiška, ir peržengiama vien žmogaus autorystė. Bet kartu tai taip pat reiškia, jog Raštas nėra iš dangaus nukritęs meteoritas, kuris, kaip toks, savo griežtu dangiškos, ne žemiškos kilmės uolienos kitoniškumu kontrastuotų su kiekvienu žmogiškuoju žodžiu. Rašte, žinoma, glūdi **Dievo mintys**: tai daro jį nepakartojamą, daro jį „autoritetu“. Tačiau jis **perteiktas per žmogiškąją istoriją**. Jame glūdi istorinės bendrijos mąstymas ir gyvenimas – bendrijos, kurią vadiname „Dievo tauta“ todėl, kad ji suburiama ir išlaikoma draugėj Dievo žodžio. Santykis čia yra abipusis: ši bendrija yra biblinio žodžio atsiradimo bei augimo esminė sąlyga, ir priešingai: šis žodis teikia bendrijai tapatybę bei tęstinumą. Tad biblinio žodžio struktūros analizė išryškino **Bažnyčios ir Biblijos, Dievo tautos ir Dievo žodžio susikryžiovimą**, kuris mums, tiesą sakant, visada teoriškai kažkaip buvo žinomas, tačiau niekada nebuvo prieš akis taip vaizdžiai iškilęs.

Iš to, kas pasakyta, išplaukia antras Rašto principą apribojantis elementas. Liuteris buvo įsitikinęs Rašto *perspicuitas* – jo aiškumu, darančiu bet kurią tarnybinę aiškinimo instanciją nereikalingą. Aiškumo idėja Rašto principui yra esminė. Juk jei Biblija, kaip knyga, nėra aiški pati savaime, ji viena, vien kaip knyga, negali būti mums kelią rodančia išankstine duotybe. Tada ji vėl paliktų mus save patiems. Tuomet vėl liktume vieni su savo mąstymu, bejėgiu būties esmės atžvilgiu. Tačiau šio pamatinio aiškumo postulato dėl žodžio struktūros bei konkrečios Rašto aiškinimo patirties teko atsakyti. Jo nepavyko išlaikyti dėl objektyvios žodžio struktūros, jam būdingos dinamikos, kreipiančios už to, kas parašyta, ribos. **Giliausia žodžio prasmė suprantama tik tai peržengiant tai, kas vien raštiška**. Tačiau postulato neįmanoma išlaikyti ir dėl subjektyvių priežasčių, tai yra dėl esminių istorinio proto dėsnių. Egzegezės istorija yra prieštaravimų istorija; kai kurių egzegetų avantiūristinės produkcijos – net iki materialistinio Biblijos aiškinimo – rodo, kad vienas kaip knyga paliktasis žodis yra nepajėgus apsiginti nuo manipuliacijų, motyvuojamo išankstinių troškimų bei nuomonių.

Raštas, iš anksto duotas žodis, kurį suprasti stengiasi teologija, kaip knyga iš prigimties neegzistuoja vienas. Jo žmogiškasis subjektas – Dievo tauta – yra gyvas ir laikų tėkmėje tapatus sau. **Gyvenimo erdvė, kurią jis sukūrė ir kuri jį remia, yra jam būdingas, nuo jo neatšiejamas aiškinimas**. Be šio nepražuvusio, gyvojo subjekto – Bažnyčios Raštui trūktų vienalaikiškumo su mumis; jis tada nebegalėtų – kaip reikalauja jo prigimtis – jungti sinchronijos ir diachronijos, istorijos ir dabarties, bet neatšaukiamai virstų praeitimi; jis taptų literatūra, kuri būtų aiškinama taip, kaip aiškinama būtent literatūra. Tada teologija, kaip tokia, virstų viena vertus, literatūros istorija bei praėjusių laikų istorija ir, kita vertus, religijos filosofija bei apskritai religijotyra.

Galbūt būtų naudinga Naujojo Testamento atžvilgiu tai dar labiau konkretizuoti. Tikėjimo kelyje nuo Abraomo iki kanono susidarymo pabaigos susiformavo tikėjimo Išpažinimas, kuris galutinį pavidalą galiausiai įgijo remdamasis Kristumi, tapusiu jo tikrąja šerdimi. Tačiau krikščioniškojo Išpažinimo pirmąją gyvenamoji vieta yra sakramentinis Bažnyčios gyvenimas. Kanonas sudarytas vadovaujantis šiuo kriterijumi, ir todėl Išpažinimas taip pat yra pirmutinė Biblijos aiškinimo instancija. Bet Išpažinimas nėra literatūros kūrinys: ilgą laiką Išpažinimui priskiriama tikėjimo taisyklė sąmoningai nebuvo užrašyta, nes ji yra konkretus tikinčios bendruomenės gyvenimas. **Tad kalbančiosios Bažnyčios, apaštalų įpėdinių autoritetas per Išpažinimą įrašytas į patį Raštą ir nuo Rašto neatšiejamas**. Apaštalų įpėdinių Magisteriumas yra ne koks nors antras autoritetas šalia Rašto, bet esmingai su juo susijęs. Šis *viva vox* [gyvasis balsas] nėra skirtas Rašto autoritetui suvaržyti, apriboti ar net pamainyti jį kitu – priešingai: jo **užduotis yra laiduoti Rašto nedisponuojamumą, nemanipuliuojamumą, hipotezių ginče išlaikyti jo perspicuitas, jo aiškumą**. Čia glūdi slėpiningas abipusis ryšys. Raštas nustato *viva vox* [gyvajam balsui] ribą; gyvasis balsas laiduoja jo nemanipuliuojamumą. Galiu visiškai suprasti protestantų ir šandien daugelio katalikų teologų, ypač egzegetų, baimę, jog Magisteriumo principas apribojant laisvę, Biblijos autoritetą ir per tai teologiją. Į galvą ateina viena vieta iš Harnacko ir Petersono garsiojo susirašinėjimo 1928 m. Petersonas jaunesnysis, buvęs tuo metu ieškojimo kelyje, viename laiške atkreipia Harnacko dėmesį į tai, jog tasai savo darbe apie „Senąjį Testamentą Pauliaus laiškuose ir Pauliaus bendruomenėse“ praktiškai išreiškęs katalikų mokymą apie Raštą, tradiciją ir Magisteriumą. Harnackas ten būtent dėstė, jog Naujajame Testamente „apaštalų mokymo autoritetas ... organizuojamai bei apribojamai atsistojo greta 'Rašto' autoriteto“, ir taip „bibilicizmas buvo išganingai pakoreguotas“. Į šią pastabą Harnackas jaunesniam kolegai atsakė su jam būdingu nerūpestingumu: „Tai, kad senojo protestantizmo vadinamasis 'formalusis principas' kritiniu požiūriu negalimas ir kad, palyginti su juo, katalikiškasis *formaliai* yra geresnė alternatyva, yra

truizmas; tačiau *materialiai* katalikiškasis tradicijos principas nuniokoja istoriją daug smarkiau...” (1). Tai, kas siūlosi kaip principas, negana to, tiesiog nenuginčijamai toks yra, tikrovėje žadina baime.

Būtų galima daug ką pasakyti dėl Harnacko diagnozės, kur istorija buvo smarkiau suniokota, tai yra kur didesnė grėsmė iškilo išankstinei žodžio duotybei. Tačiau čia tam ne vieta. Nepaisant visų ginčų, lieka aišku, jog nė viena iš abiejų pusių negali išsiversti be pasitikėjimo Šventosios Dvasios globojamąja bei vedamąja galia. Jei Dvasia nesergi, bažnytinis autoritetas gali tapti savavališkas. O niekieno nevaržomas savavališkas aiškinimas su visomis jo atmainomis neabejotinai kelia, kaip rodo istorija, ne mažesnių pavojų. Taip, stebuklas, kurio tada reiktų norint išlaikyti vienybę bei išskleisti reiklų žodžio didybę, būtų daug neįtikėtinesnis negu tas, kuris reikalingas norint neleisti apaštalių įpėdinių tarnybai peržengti savo ribų.

Palikime tokias spekuliacijas nuošaly. Žodžio struktūra yra pakankami aiški, tačiau jos reikalavimai apaštalių įpėdinių atsakomybėn pašauktiesiems iš tiesų dideli. Magisteriumo užduotis yra ne priešintis mąstymui, bet iškelti aikštėn mums dovanoto atsakymo autoritetą ir taip padaryti vietos pačiai įžengiančiai tiesai. Tokios užduoties vykdymas yra jaudinantis ir pavojingas dalykas. Tai reikalauja nuolankaus klusnumo, klausymosi ir klausymo. Svarbu ne reikšti tai, kas sava, bet laikyti erdvę atvirą Kito kalbėjimui, – Kito, be kurio aktualaus žodžio visa kita virsta tuštuma. Teisingai suprantamas Magisteriumas turi nuolankiai tarnauti tam, kad išliktų galima autentiškoji teologija ir kad per tai taptų suprantami atsakymai, be kurių negalime teisingai gyventi.

(1) E. Peterson. *Theologische Traktate*. München 1951. P. 295.

Versta iš:
Joseph Kardinal Ratzinger. *Weggemeinschaft des Glaubens. Kirche als Communio*. Sankt Ulrich Verlag, Augsburg 2005.

© Sankt Ulrich Verlag, Augsburg, 2005

© Vertimas į lietuvių kalbą, Katalikų interneto tarnyba, 2005

Kardinolas Joseph Ratzinger

Tikėjimas ir teologija

Kalba, pasakyta Vroclavo teologijos fakultete teologijos garbės daktaro vardo suteikimo proga (2000)

Nuoširdžiai dėkoju didžiam gerbiamam Vroclavo teologijos fakulteto didžiajam kancleriui kardinolui Henrykui Romanui Gulbinowiczui ir Vroclavo teologijos fakultetui už teologijos garbės daktaro vardo suteikimą. Didžiuojuosi ir džiaugiuosi galėdamas nešioti dviejų Lenkijos teologijos fakultetų – Liublino ir Vroclavo – daktaro kepuraitę ir taip būdamas susijęs artimu akademinio ryšiu su šalimi, kurioje gimė, užaugo, gavo teologinį išsilavinimą ir pats ilgą laiką teologijos mokė mūsų Šventasis Tėvas. Sena akademinė tradicija reikalauja padėką už daktaro vardą išreikšti paskaita, kurioje pagerbtasis mėgina parodyti, kad jis savo disciplinoje iš tiesų turi ką pasakyti. Nenorėdamas šios priešpjetinės šventės nederamai užtęsti, padarysiu tai *lectio brevis* forma.

Svarščiau, kokia tema galėtų tikt šia proga. Galbūt šia smarkių ginčų dėl deklaracijos *Dominus Iesus* valandą siūlytusi tarti ką nors apie šį dokumentą. Tačiau, šiek tiek pasvarsčius, kilo mintis, jog šį akimirksnį savo, kaip Tikėjimo mokymo kongregacijos prefekto, funkcijos neturėčiau painioti su tokiu asmeniniu reikalu, koks yra daktarato *honoris causa* suteikimas. Tad man pasirodė, jog bus tinkamiau pasirinkti bendresnę temą, nuo kurios prasideda visas teologinis darbas ir kuri, žinoma, priklauso prie Tikėjimo mokymo kongregacijos tarnybos išankstinių klausimų, – būtent **tikėjimo ir teologijos santykio** temą. Neturėčiau atskirai pabrėžti, jog šios plačios temos, dominuosios visų laikų didžiuosius teologus, negalėsiu išbaigčiai aptarti; tenorėčiau pamėginti išryškinti vieną vienintelį aspektą, kuris man atrodo svarbus.

Žodis „tikėjimas“ vokiečių kalboje ir, matyt, taip pat daugelyje kitų kalbų turi dvi visiškai skirtingas reikšmes. Viena yra kasdienė reikšmė, kurią žmonės paprastai sieja su šiuo žodžiu. Pavyzdžiui, sakoma: tikiu, kad rytoj bus gražus oras. Arba: tikiu, kad ši ar ana naujiena atitinka tiesą. Žodis „tikėti“ čia yra „manyti“ atitikmuo; juo išreiškiama netobula žinojimo forma. Apie tikėjimą kalbama tada, kai nepasiektas žinojimo statusas. Daug žmonių, matyt, galvoja, kad tokia „tikėjimo“ reikšmė taip pat galioja religinei sričiai, kad, vadinasi, krikščioniškojo tikėjimo turiniai yra netobula pradinė žinojimo pakopa. Kai sakome: „*tikiu į Dievą*“, tai būtent reiškia, jog apie tai nežinome nieko tikra. Jei taip būtų iš tiesų, teologija būtų keistokas mokslas, mažai to, pati tikėjimo mokslo sąvoka būtų vidujai prieštaringa. Juk kaip galima tikrą mokslą statydinti ant spėjimų? Iš tikrųjų tikinčiam krikščioniui žodis „*tikiu*“ žymi **ypatingo pobūdžio tikrumą** – tikrumą, kai kuriais atžvilgiais didesni už mokslo tikrumą, tačiau kartu, žinoma, vis dėlto ženklina ir „šešelio“, „dar ne“ momento.

Rengdamasis šiai paskaitai ir apmąstydamas šias gana savitas **tikrumo** bei rizikingumo struktūros, glūdinčios krikščioniškajame tikėjimo akte, problemas prisiminiau nedidelį epizodą, nutikusį prieš kelerius metus.

Buvau pakviestas pakalbėti Romos valdesiečių fakultete. Po mano pranešimo prasidėjo diskusija, kurios metu būtent ir svarstyta ši tikėjimo tamsumo ir šviesumo problema. Vienas studentas paklausė, ar abejonė nėra tikėjimo sąlyga apskritai ir todėl visada glūdinti tikėjime. Man nebuvo visiškai aišku, ką studentas tiksliai turi omenyje, tačiau jis, matyt, norėjo pasakyti, jog tikėjimas niekada nepasiekia visiško tikrumo, kaip ir atsisakymas tikėti savo ruožtu irgi negališ remtis visišku tikrumu. Visas tikėjimas tada galiausiai tebutų „galbūt“; man į galvą atėjo žinomas Martino Buberio pasakojimas apie rabiną Levį Icchaką iš Berdičevo, kuris išsimokslinusiame švietėjui paprieštaravo žodžiais: „Bet tai galbūt yra tiesa“ (1). Šis „galbūt“ palaužė kito pasipriešinimą; jis atrodo kaip tikėjimo stiprybė, tačiau neabejotinai būtų ir jo silpnybė.

Ar tikėjimas išties tėra „galbūt“? Jei šiuolaikiniam gamtamoksliui būdingos įsitikinimo kuo nors formos būtų vienintelis būdas žmogui pasiekti tikrumą, tai tikėjimas iš tiesų turėtų būti įskirtinas į vien „galbūt“ sritį ir visada būtų suaugęs su abejonė, tiesiog jai tapatus. Tačiau kaip žmogus tampa tikras kito meile, nesitelkdamas gamtamokslinio tikrinimo metodų, lygiai taip ir Dievo bei žmogaus sąlyčio srityje egzistuoja tikrumas, prigimtini visiškai besiskiriantis nuo objektyvuojančio mąstymo tikrybių. Gyvename tikėjimu ne kaip hipoteze, bet kaip **tikrybe, remiančia mūsų gyvenimą**. Jei du žmonės savo meilę laiko vien kaskart vis iš naujo tikrintina hipoteze, jie ją šitaip išardo. Kai ją norima padaryti daiktu, kurį galima paimti į rankas, neigiama jos esmė. Tada meilė jau yra sugriauta. Galbūt tiek daug santykių šiandien žlunga todėl, kad bepažįstame tik hipotetinio tikrumo formą ir viskam, kas nėra laiduota gamtamoksliškai, nepripažįstame galutinio galiojamumo. Tada iš mūsų akiračio išsprūsta esminiai žmogiškieji reiškiniai ir jų visiškai kitoks, iš tikrųjų daug didesnis tikrumas. Ir jau tikrai negalima objektyvuoti Dievo, tarsi jis būtų koks nors dalykas, kuris yra mums pavaldus ir kurį galime paimti į savo rankas ar įsprausti į savo prietaisus. Tačiau jo šviesa, pasak Bonaventūro, įstengia „sutvirtinti mūsų afektą ir apšviesti mūsų intelektą“ (2).

Tikėjimas nėra vien manymas, koks išreiškiamas sakinyje: „Tikiu, kad rytoj bus gražus oras“. Tai ne abejonė, bet tikrumas, jog Dievas pasirodė ir leido mums pamatyti pačią tiesą. Tačiau čia dabar iškyla atvirkštinė prieštara, kurią nedviprasmiškai suformulavo Heideggeris ir Jaspersas. Jie teigia: *tikėjimas šalina filosofiją, galutinės tikrovės autentišką tyrimą bei ieškojimą. Mat jis tariasi jau viską žinąs. Su savo tikrumu jis nepalieka erdvės klausimui*. Pasak Jasperso, tas, kas tiki, kaip filosofas jau žlugęs, nes bet kuris klausimas tėra regimybė, jis visada turįs išvesti į jau duotus atsakymus. Sakėme, teologija, besi-

remianti vien manymu, nebūtų mokslas. Jasperso argumentas surestas priešingai. Teologija negalinti būti tikras mokslas, nes argumentuojanti tik tariamai, mat jos rezultatai jai jau iš anksto duoti gatavi. Daugybė prieštarų teologijos atžvilgiu neabejotinai kyla iš tokio išivaizdavimo, panašų argumentacijos tipą daugeliu atvejų taip pat santūriai suponuoja teologų maištavimas prieš Magisteriumą.

Tad teologijos atžvilgiu, regis, atsiveria dvejopa aporija: jei tikėjimas iš pagrindų neįveikia abejonės, tai jis nesuteikia dirvos rimtam moksliniam mąstymui. Jei jis siūlo tik gatavas tikrybes, atrodo irgi šalinąs mąstymą. Čia tampa aišku, kad abi priešingos pozicijos galiausiai kyla iš vienodos mąstysenos, nes abi aiškiai tepažįsta vieną vienintelę tikrumo formą, o visiškai savita antropologinė tikėjimo struktūra į jų akiratį nepatenka. Jei tą struktūrą imama suvokti, kartu tampa suprantama, kodėl krikščioniškasis tikėjimas pagimdė ir turėjo pagimdyti teologiją. Teologijos esmę galima suprasti tik remiantis tikėjimo esme. Šiuos sąryšius analizuojant, aiškėn iškyla ir tikroji abiejų aptartųjų pozicijų šerdis.

Nežinau, ar man glaustai, kaip esu numatęs, kažkiek pavyks bent nurodyti kryptį, kuria žengiant galima rasti atsakymus. Pamėginsiu tai daryti remdamasis labai koncentruotu šventojo Tomo Akviniečio, labai tiksliai nusakiusio **krikščioniškojo tikėjimo akto esmę** ir per tai parodžiusio jo vidinį atvirumą teologijai, tekstu, būtent *De verit.* q.14 a.1 corp.

Tomas, remdamasis Augustinu, tikėjimą pirmiausia apibūdina kaip „**mąstymą, lydimą pritarimo**“. Šis mąstymo ir pritarimo bendrabūvis tikėjimą vienija su mokslu. Mokslui būdinga tai, kad mąstymas baigiasi pritarimu. Tas, kas seka jo judėjimą, galiausiai ištaria: taip, būtent taip ir yra. Pritarimą apima ir tikėjimas. Tikėjimas nėra susilaikymas nuo balsavimo, tai apsisprendimas, neabejojimas. Tikėjimas nėra amžinas atvirumas, atvirumo į visas puses laikysena. Jis yra „tikrovė, kurios neregime“, kaip sakoma Laiške žydams (11, 1): stovėjimas ir išsilaukymas ant to, ko viliamasi, įsitikintumas.

Tačiau pritarimo ir mąstymo santykis tikėjime yra kitoks negu moksle, žinojime apskritai. Moksliskai įrodinėjant, dalyko akivaizdumas pritari verčia su vidiniu būtinumu (3). Ištarą „taip, būtent taip ir yra“ sukelia suvokimas, kaip toks. Pasak Tomo, pasiektasis tikrumas „determinuoja“ mąstymą. Sulig įžvelgimu mąstymo judėjimas liaujasi, užsibaigia. Visiškai kitokia yra tikėjimo akto struktūra. Apie jį Tomas sako, jog čia mąstymo judėjimas ir pritarimas išlaiko pusiausvyrą, yra „*ex aequo*“ (4). Ką tai turėtų reikšti? Pirmiausia tai reiškia, kad tikėjimo akte pritarimas susidaro kitaip negu žinojimo akte: ne per akivaizdumą, užbaigiantį mąstymo judėjimą, bet per valios aktą, mąstymo judėjimui liekant atviram ir neužbaigtam. Ne akivaizdumas leidžia mąstymui virsti pritarimu, bet valia įsako pritari, nors

mąstymas dar ir nėra baigęsis. Kaip ji tai gali padaryti neprievartaudama mąstymo? Norėdami surasti atsakymą į šį klausimą, pirmiausia turėtume išsąmoninti, kad valios sąvoka šventojo Tomo kalboje daug platesnė, negu mes ją šiandien suprantame. Ką Tomas vadina valia, maždaug atitinka tai, kas Biblijoje vadinama „širdimi“. Į galvą ateina garsūs Pascalio žodžiai: „*Le coeur a ses raisons, que la raison ne connaît point*“ (5). Širdis turi savo paskatų, ji turi savo protą, pranokstantį „grynąjį“ protą. Šio sakinio logika leidžia suprasti, kas turima galvoje: kiekvienas pažinimas suponuoja tam tikrą simpatiją to, kas pažįstama, atžvilgiu. Kitas dalykas, kitas asmuo nėra pažįstamas be tam tikro vidinio artumo, be savotiškos meilės. Šia prasme „valia“ visada kažkaip pirmesnė už pažinimą, yra jo sąlyga, ir tokia juo labiau, juo aukštesnė ir platesnė yra pažintinoji tikrovė. Tikėjimo pritarimas galimas todėl, kad valia – širdis – palies ta Dievo, yra jo „patraukta“. Dėl šio prisilietimo ji žino, kad tiesa yra ir tai, ko protas dar „neįžiūri“.

Pritarimą sukelia valia, o ne tiesioginė intelekto išvalga: tuo remiasi ypatingas tikėjimo apsisprendimo savanoriškumas. „*Cetera potest homo nolens, credere non nisi volens*“, – cituoja Tomas šventąjį Augustiną: visa kita žmogus gali daryti ir prieš savo valią, bet tikėti jis gali tik savo noru (6). Šiuo konstatavimu iškeliamas aiškėn ypatinga sielinė tikėjimo struktūra. Tikėjimas nėra vien intelekto, vien valios, vien jausmo aktas, tai aktas, kuriame sąveikauja žmogaus sielos visos galios. Negana to: tikėjimo žmogus savajame „aš“ ir iš jo apskritai nesukuria; tikėjimui iš prigimties būdingas dialogiškumas. Visas sielos galių darinys apskritai išjuda bei susivienija tikėjimo tariamame „taip“ tikrai todėl, kad sielos pagrindas – širdis paliečiama Dievo žodžio. Per visa tai mums taip pat pasirodo ypatingo pobūdžio „tiesa“, kuri turima galvoje tikėjime; teologija kalba apie „išganymo tiesą“. Juk kaip Dievas paliečia širdį? Kas suteikia „valiai“ šviesumo ir pasitikėjimo, kuris taip pat gali persiduoti intelektui? Augustinas, apmąstydamas savo gyvenimo patirtį, čia sako: giliausia žmogiškosios valios šerdis yra laimės siekimas. Visą žmogaus elgesį galiausiai galima kildinti iš siekimo būti laimingam. Kai širdis susiliečia su Dievo Logu, žmogumi tapusiu Žodžiu, paliečiamas šis giliausias žmogaus egzistencijos taškas. Tada jis ne tik jaučia, bet iš vidaus žino: tai ir yra tai; tai yra JIS, kurio laukiau. Tai savotiškas atpažinimas. Juk esame sukurti kaip orientuoti į Dievą, Logą, ir mūsų širdis lieka nerami, kol neatranda to, apie kurį giesmių kūrėjas Paulius Gerhardtas († 1676) savo nuostabioje Kalėdų giesmėje „Stoviu čia prie tavo prakartėlės“ sako: „Dar prieš mane savo ranka sukurdamas, tu jau apgalvojai, kaip norėtum tapti mano“.

Tad „valia“ (širdis) šviesdama eina pirma intelekto bei kartu įtraukia jį į pritarimą. Taigi matyti ima ir mąstymas, tačiau tikėjimas kyla ne iš įžiūrėjimo, bet iš klausymosi. Mąstymas nėra liovęsis judėti, dar nėra nurimęs. Čia gana savitai išryškėja, kad tikėjimas yra kelionė, taip

pat mąstymo, kuris tebėra kelyje, kelionė. Tomas šį mąstymo nerimą, išliekantį greta tikėjimo tvirto tikrumo, gana įtaigiai nusakė remdamasis 2 Kor 10, 5, kur apaštalas sako: „Paimame į nelaisvę kiekvieną mintį, kad paklustų Kristui“. *Doctor communis* šitai taip apibūdina: kadangi mąstymas pritarimą pasiekė ne jam būdingu būdu, bet remdamasis valia, jis nenusiramino; jis mąsto toliau, ieško toliau (*inquisitio*). Jis dar nėra patenkintas. Jis sustabdytas tik „iš išorės“. Todėl apaštalas sakąs, jog jis paimtas į nelaisvę. Tad ir tikėjime, nepaisant viso tvirto pritarimo, gali rasti priešpriešinį judėjimą (*motus de contrario*): mąstymas lieka besigalynėjantis ir klausinėjantis mąstymas, turintis vis iš naujo ieškoti savo šviesos toje esminėje šviesoje, kuri išviečia į širdį iš Dievo žodžio.

Pritarimas ir mąstymo judėjimas „kažkaip“ (*quasi*) išlaido pusiausvyrą – yra „*ex aequo*“. Šiame trumpame pasakyme, kuris iš pirmo žvilgsnio atrodo kaip mokyklinė praėjusių laikų formulė, glūdi visa tikėjimo istorijoje drama; jame išryškėja teologijos esmė, jos didybė ir ribos. Juo atskleidžiamas tikėjimo ir teologijos ryšys. Dar kartą apžvelgdami visumą, galime sakyti: tikėjimas yra valios – širdies susilietimo su Dievu įgalinta anticipacija. Tikėjimu jau nuvokiama tai, ko dar negalime matyti ir turėti. Ši anticipacija mus išjudina. Turime ja sekti iš paskos. Kadangi pritarimas pralenkęs mąstymą, pastarasis turi mėginti jį pavyti ir kartu vis įveikti priešpriešinį judėjimą, *motus de contrario*. Tokia yra tikėjimo padėtis, kol žmogus yra istorijoje. Todėl per visą istoriją turi egzistuoti teologija; todėl teologijos užduotis istorijoje lieka neužbaigta. Mąstymas lieka kelyje, kaip ir mes patys. Ir keliaujame neteisingai, jei kartu nekeliauja ir mūsų mąstymas.

Kas bent kiek gilinasi į teologijos istoriją, gali įžiūrėti šios įtampos dramą, nesibaigiančią mąstymo kelionę pas Kristų vis iš naujo bandant suprasti, ir taip suvokti nuotykių, kurį vadiname teologija, grožį bei patrauklumą. Pirmiausia jis pamatys, kad Dievo žodis visada eina pirma mūsų ir mūsų mąstymo. Dievo žodis ne tik niekada nepralenkiamas; visa, kas atrodo kaip pralenkimas, netrukus atgyvena ir virsta vien praeitimi, jei apskritai neužmirštama. Mes jo nepralenkiame, mes jo net nepavejame. *Motus de contrario*, dažnai atrodantis beveik nenugalimas, iš atstumo visada pasirodo kaip žengimas atgal. Tad istorija su savo pakilimais bei nuosmukiais teikia tam tikro padrašinimo: ji leidžia mums kliautis, jog teisingu keliu žengiama tada, kai einama paskui Dievo žodį, kai paklūstama širdies įsakymui pritari, tą įsakymą suvokiant kaip kelrodį mąstymo ir gyvenimo kelionėje. Istorija mums rodo, kad mąstymas, lydintis Dievo žodžio, vis pateikia ką nors nauja ir niekada netampa nuobodus, veikiantis tuščia eiga. Kas žvelgia į istoriją, nežvelgia vien atgalios. Jis kartu geriau suvokia, kuris kelias veda į ateitį. Be tikėjimo anticipacijos mąstymas bergždžiai vaikščiotų apgraiбомis, nebegalėtų nieko pasakyti apie tikrai žmogui esminius dalykus. Kartu su Wittgensteinu reiktų pripažinti, jog apie tai, ko neišmanoma išsakyti, reikia tylėti. Ne abejonė, bet

„taip“ atveria mąstymui didžiuosius horizontus. Kas susipažinęs su teologijos istorija, mato, jog Heideggerio ir Jasperso įtarimai neturi pagrindo. Tikėjimo išankstinis žinojimas nenustelbia mąstymo; jis lieka „*ex aequo*“, tai yra jis tada tik ir pajunta tikrą iššūkį bei yra įstumiamas į vaisingą nerimą.

Tai, ką čia sakau, nėra vien teorija, nors viso to išmokau iš tokių didžiųjų mokytojų kaip Augustinas, Bonaventūras, Tomas Akvinietis ir prie šių mokytojų buvau atvestas pirmiausia savo mokytojo Gottliebo Söhngeno. Jau beveik pusę amžiaus keliauju kartu su teologija. Dievo žodžio buvimas priekyje, mūsų ėjimas paskui jį mąstant tapo man visiškai asmenine patirtimi. Kai studijavau, atrodė, jog daug kur paskutinį žodį jau buvo ištarusi istorinė-kritinė egzegezė. Vienam mano draugui, kuris tuomet – penktojo dešimtmečio pabaigoje – studijavo Tübingene, tenykštis nuodugniai išsimokslinęs Naujojo Testamento egzegezės profesorius Stephanas Löschas pasakė, jog nebegalys duoti disertacijų temų apie Naująjį Testamentą, nes Naujajame Testamente jau esą viskas ištirta. Žymusis garbingasis Paderborno dogmatikas Bernhardas Bartmannas tuo metu manė, jog dogmatikoje, kaip tokioje, nebėra atvirų klausimų, tegalima vien toliau gilinti dogmų istorijos ir teologijos istorijos išvadas. Teologija rodėsi besitraukianti į praeitį. Tačiau kaip toli nuo to laiko mus vėl pralenkė Dievo žodis ir juo besiremiantis Bažnyčios tikėjimas! Iškart pamatome, kokia tolina, paslapčių ir pažadų kupina kelionė prieš mus atsiveria, kokia neišmatuojamai didelė yra tikėjimo šalis, kurios iki galo išvaikščioti žmogus neįstengia. Pasidaro aišku, kad būtent ir *motus de contrario*, kurį šiandien taip smarkiai jaučiame, gali tapti iššūkiu, kreipiančiu į gilesnį pažinimą. Tiesa, mąstymo, niekada nepavejančio iš anksto duoto Dievo žodžio, nerimas gali nuvesti mus tolyn nuo tikėjimo – tą matome. Tačiau jis dažniau gali būti vaisingas, paskatinti mus leisti į mąstymo kelionę pas Dievą. Tai puiki užduotis Teologijos fakultetui.

Dėkodamas už garbės daktaro vardą, kartu nuoširdžiai linkiu, kad šio garbingo Teologijos fakulteto būsimus darbus lydėtų Dievo palaima.

(1) Martin Buber. Werke. Bd 3: Schriften zum Chassidismus. München/Heidelberg 1963. P. 348.

(2) Sent. 1.III a.1 q.5 concl: „... Nam ipsa fides secundum essentiam suam aliquid respicit ex parte *intellectus* et aliquid ex parte *affectus*. Habet enim *affectum stabilire et intellectum illuminare*“ (S. Bonaventurae Opera omnia, Tom. III. Quaracchi 1887. P. 484).

(3) Plg. Tomas Akvinietis. Summa contra gentiles, III 40 n. 30: „... In cognitione autem fidei principalitatem habet voluntas: intellectus enim assensit per fidem his quae sibi proponuntur, quia vult, non autem ex ipsa veritatis evidentia

necessario tractus“ (S. Thomae Aquinatis Opera omnia, Vol. 2. Stuttgart 1980. P. 71).

(4) Tomas Akvinietis. De Veritate, qu.14 ar.1 co.: „... In scientia enim rationis incipit ab intellectu principiorum, et ad eundem terminatur per viam resolutionis; et sic non habet assensum et cogitationem quasi ex aequo: sed cogitatio inducit ad assensum, et assensus cogitationem quietat. *Sed in fide est assensus et cogitatio quasi ex aequo*“ (Op. cit., Vol 3. P. 91).

(5) Pensées sur la religion, 1669, n.*277 (Ed. de Ch.-M. de Granges, Garnier Frères 1964. P. 146).

(6) Tomas Akvinietis. De Veritate, qu.14 ar.1 co.: „Et ideo dicit Augustinus, quod *cetera potest homo nolens, credere non nisi volens*“ (Op. cit., Vol 3. P. 91); Petras Lombardas. Sent. 1.II dist.26 c.4 p.2: „Non est tamen ignorandum quod alibi Augustinus significare videtur quod ex uoluntate sit fides, de illo uerbo apostoli scilicet, corde creditur ad iustitiam, ita super Ioannem tractans: ideo non simpliciter apostolus ait creditur, sed corde creditur, quia cetera potest homo nolens, credere non nisi uolens; intrare ecclesiam et accedere ad altare potest nolens, sed non credere“; Augustinas. In Iohannis euangelium tractatus 26, 2: „Intrare quisquam ecclesiam potest nolens, accedere ad altare potest nolens, accipere sacramentum potest nolens; credere non potest nisi uolens. Si corpore crederetur, fieret in nolentibus; sed non corpore creditur. Apostolum audi: corde creditur ad iustitiam (Rom 10, 2)“ (PL 35, 1607; CChr. SL 36, 260).

Versta iš:

Joseph Kardinal Ratzinger. *Weggemeinschaft des Glaubens. Kirche als Communio*. Sankt Ulrich Verlag, Augsburg 2005.

© Sankt Ulrich Verlag, Augsburg, 2005

© Vertimas į lietuvių kalbą, Katalikų interneto tarnyba, 2005

Nauji leidiniai

Daniel-Ange. Tavo kūnas sukurtas meilei. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2005. – 288 p.

Žymaus prancūzų jaunimo auklėtojo Daniel-Ange knyga „Tavo kūnas sukurtas meilei“ tyrinėja meilės dvasiškojo ir kūniškojo pradų santykį. Prisimenami tikros Meilės reikalavimai, juk jauni žmonės, kaip ir visi, trokšta mylėti, būti mylimi ir laimingi. Knygoje pateikiami jų liudijimai, atskleidžiantys skaudžią patirtį ieškant tikros meilės pilnatvės. Kiekvienas puslapis – susitikimo ar išsiskyrimo bistro, kalėjime, psichiatrinėje ligoninėje aidas. Autorius teigia, kad jei seksualumo nevertinsime amžinosios regos požiūriu, jis tebus tik greitai praeinančios ir tuščios aistros praktika, kuri nėra gyvenimo skelbėja ir pranašė. Knyga itin naudinga jaunimui, gyvenančiam atviro erotizmo propagandos aplinkoje, ji skatins rimtai ruoštis santuokai.

Benediktas XVI pristatė trumpąjį Katekizmą

(KAP, KAI) Birželio 28 d. popiežius Benediktas XVI iškilmingai pristatė naujai išleistą trumpąjį Katalikų Bažnyčios katekizmą. Pasak popiežiaus, naujasis Katekizmo kompendiumas skirtas ne vien katalikams, bet ir „visiems geros valios žmonėms, norintiems pažinti tiesą Kristuje“. Šventasis Tėvas pagyrė Katekizmo glaustumą, aiškumą ir išsamumą. Jis pabrėžė, kad tai nėra koks nors naujas katekizmas, bet 1992 m. paskelbto „Katalikų Bažnyčios katekizmo“ santrauka – kompendiumas. Katalikų Bažnyčios katekizmas ir toliau lieka šaltiniu bei pavyzdžiu, kuriuo vadovaujantis dera suprasti glaustąjį Katekizmo kompendiumą. Popiežius paaiškino, kad naujasis veikalas atsirado dėl poreikio glausta forma ir visiems suprantama kalba perteikti katalikų tikėjimo bei doros mokymą su visais esminiais elementais. Benediktas XVI paaiškino, kad trumpajame Katekizme klausimų ir atsakymų forma buvo pasirinkta todėl, kad tai padeda įsisavinti ir įsiminti tekstą. Jis taip pat kalbėjo apie vienodų iliustracijų visų kalbų leidimuose prasmę. Priede pateikiamos kai kurios visuotinės Bažnyčios maldos. „Faktas, kad kompendiume įdėtos taip pat maldos lotynų kalba, nėra nereikšmingas“, – sakė Benediktas XVI. Jis priminė savo žodžius, ištartus 1997 m. pristatant popiežiui Jonui Pauliui II lotyniškąjį Katalikų Bažnyčios katekizmo leidimą: „Lotynų kalba, kalbų ir kultūrų daugybėje tiek amžių buvusi krikščioniškosios kultūros nešėja ir priemonė, ne tik garantuoja mūsų šaknų tęstinumą, bet taip pat išlaiko kuo aktualiausią reikšmę stiprinant vienybės ryšius Bažnyčios bendrijoje“. Popiežius padėkojo visiems dalyvavusiems rengiant kompendiumą – šiam darbui jis vadovavo dar kaip Tikėjimo mokymo kongregacijos prefektas Jono Pauliaus II pavedimu. Benediktas XVI sakė, kad naujasis Katekizmas yra ne tik rengėjų darbo vaisius, bet visų pirma Viešpaties dovana trečiajame tūkstantmetyje. Popiežius simboliškai įteikė naująjį Katekizmą vienuolikai asmenų, atstovaujančių įvairioms Dievo tautos

grupėms: kardinolui Christophui Schönbornui, taip pat vienam vyskupui, kunigui, diakonui, vienuolei, vienuoliui, katechetui, šeimai, jaunuoliui, priimančiam Sutvirtinimo sakramentą. Gausiai iliustruoto Katekizmo leidimas italų kalba išspausdintas 205 puslapių knyga. Katekizmą sudaro 598 klausimai ir atsakymai. Jis turi keturias dalis: tikėjimo išpažinimas, sakramentai, gyvenimas Kristuje (drauge su Dekalogu) ir krikščioniškoji malda.

Popiežius tikisi, kad G–8 viršūnių susitikimas padės mažinti skurdą

(KAP) Artėjant Didžiojo aštuoneto (G–8) viršūnių susitikimui Škotijoje, Gleneagles, popiežius Benediktas XVI išreiškė viltį, kad bus imtasi konkrečių priemonių skurdui mažinti, visų pirma Afrikoje. Per liepos 3 d. vidudienio malda Šventasis Tėvas sakė, jog linki tam susitikimui „visiškos sėkmės“. Benediktas XVI kvietė, kad turtingieji kraštai pareikštų solidarumą, sumažindami „Pietų“ kraštų skolų naštą. Edinburgo arkivyskupui kardinolui Keithui Patrickui O'Brienui adresuotame laiške popiežius priminė Vatikano II Susirinkimą, teigdamas, jog „Dievas visoms tautoms skyrė žemę su jos gėrybėmis“. Laiške rašoma, kad kūrinių turtai privalo būti tolygiai prieinami visiems. Todėl turtingųjų kraštų žmonės turi būti pasirengę „prisidėti priimant skolų sumažinimo naštą labai išskolinusiems kraštams“. Pasak popiežiaus, žmonės turėtų spausti politikus laikytis pažado iki 2015 m. iš tikrųjų sumažinti skurdą pasaulyje, ypač Afrikoje. Vatikane jau anksčiau sveikintas Didžiojo aštuoneto šalių finansų ministrų nutarimas nubraukti 18 vargingiausių pasaulio šalių skolas. Vatikano atstovas Jungtinėse Tautose arkivyskupas Celestino Migliore išreiškė viltį, kad Škotijoje susitikę valstybių vadovai pritarš šiai iniciatyvai ir ją įgyvendins. Per praėjusius dešimtmečius Vatikanas ne kartą reikalavo nubraukti vargingiausiųjų šalių skolas. Pasak arkivyskupo Migliore, skolų nubraukimą turi palaikyti atitinkama prekybos sistema, ugdanti minėtų šalių ūkį.

Popiežius ispanams: šeima visuomenei būtina

(KAP) Praėjus keletui dienų nuo to, kai Ispanijos parlamente buvo priimtas įstatymas dėl „homoseksualų santuokos“, popiežius Benediktas XVI liepos 4 d. per audienciją maldininkams iš Madrido arkivyskupijos patvirtino esminę santuokos bei šeimos reikšmę. Visuomenėje, besiliginčioje autentiškų žmogiškųjų vertybių, tikinčiųjų bendrija, pasak jo, turi būti „Evangelijos šviesos nešėja“. Popiežius kartu pabrėžė esąs įsitikinęs, jog meilė pirmiausia yra „tiesos perteikimas“. Bažnytinė bendruomenė, pasak popiežiaus, savokusi, jog ji pirmiausia turi būti „tikėjimo šeima“. Ši šeima Dievo dėka yra „vienybės ženklas“ visai visuomenei. Ji yra iš tiesų „katalikiška“, tai yra visiems atvira bendruomenė, „tam tikros žinios visiems žmonėms“ nešėja. Šioje bendruomenėje „taikiai ir darniai“ sugyventi gali įvairios kilmės bei įvairių gyvensenų asmenys. Evangelijos meilė skirta ir tiems, kurie „žinią ignoruoja ar atmeta“.

Paskelbtas Vyskupų sinodo Eucharistijos tema darbo dokumentas

(KAP) Liepos 7 d. Vatikane paskelbtas spalio 2–23 d. Vatikane vyksiančio 11-ojo paprastojo Vyskupų sinodo „Eucharistija: gyvenimo ir Bažnyčios misijos versmė ir viršūnė“ darbo dokumentas *Instrumentum laboris*. Iš šio Vyskupų sinodo tikimasi naujų impulsų Bažnyčios savivokai bei krikščionių tarnystei pasaulyje. Eucharistija kaip Bažnyčios centras, anot dokumento, daro įtaką Bažnyčios socialinei bei taikos tarnystei pasaulyje, praktinei artimo meilei, taip pat ekumenizmui. Sykiu dokumente apgailestaujama dėl tokių „Eucharistijos šventimo šešėlių“ kaip sekmadieninių Mišių lankytojų mažėjimas, šventybės pajautos praradimas, blėstantis Kristaus realaus buvimo Altariaus sakramente suvokimas. Darbo dokumente reikalaujama paisyti liturgijos normų ir deramai ją švęsti. Kartu primenama, jog, katalikų ir ortodoksų supratimu, interkomunija suponuoja tikėjimo bendrystę. Eucharistijos šventimas yra vieny-

bės tikslas ir todėl negali būti „priemonė“ Bažnyčioms vėl susivienyti. Neri-
mą kelia „šventybės jausmo“ silpnėjimas sekuliarizuotose visuomenėse.
Tokį silpnėjimą taip pat lemia tam tikros lėkštybės liturgijos srityje. Pastora-
cijos atotrūkio nuo Eucharistijos akivaizdoje iš sinodo tikimasi impulsų,
kurie skatins geriau suvokti Eucharistiją kaip „atsaką į laiko ir šiuolaikinės
kultūros ženklus“. Taip pat pabrėžiama, jog „Eucharistija į mirties kultūrą
atsako gyvybės kultūra“. Priešingai „individualiam bei socialiniam egoiz-
mui“, Eucharistija akcentuoja dalijimosi mintį. Neapykantai ir terorizmui
Eucharistija priešpriešina „meilę“. Dokumente apgailestaujama dėl „dide-
lio neatitikimo tarp daugybės tikinčiųjų, einančių Komunijos, ir nedaugeli-
o, kurie eina išpažinties“. Komunijos einantys tikintieji dažnai nepaiso to,
ar jie tam pasirengę ir yra malonės būklėje. Pirmiausia per Mišias už miru-
siuosius ar per Mišias tuokiantis daugelis dalyvių eina Komunijos, nes
mano, jog Mišios be Komunijos priėmimo negalioja. Kai kas eina Komuni-
jos, nors ir atmeta Bažnyčios mokymą, pavyzdžiui, dėl abortų. Tai – „dide-
lio asmeninio nesąžiningumo aktas“. Turint prieš akis antrąkart susituo-
kusiuosius, dokumente teigiama, jog Bažnyčia turinti kūrybiškai ieškoti pa-
storacijos formų krikščionims, kuriems neleidžiama priimti Komunijos.

Benediktas XVI: „Barbariškas aktas prieš žmogiškumą“

(KAP) Popiežius Benediktas XVI teroristinius išpuolius Londone pavadino
„teroro aktu prieš žmogiškumą“. Telegramoje, adresuotoje Westminsterio
arkivyskupui kardinolui Cormacui Murphy O'Connorui ir pasirašytoje vals-
tybės sekretoriaus kardinolo Angelo Sodano, rašoma: „Giliai nuliūdintas
naujienu apie teroristinius pasikėsimus Londono centre, Šventasis Tėvas
karštai meldžiasi už aukas ir visus gedinčiuosius. Jis apgailestauja dėl šio
barbariško akto prieš žmogiškumą ir prašo Jūsų šią skausmo valandą per-
duoti sužeistųjų šeimoms jo dvasinį artumą. Didžiosios Britanijos tautai jis
meldžia paguodos, kurią tokiomis aplinkybėmis tegali suteikti Dievas“.

Popiežius: šventasis Benediktas tebėra aktualus

(KAP) Pasak popiežiaus Benedikto XVI, šventasis Benediktas (480–547) nė
kiek neprarado savo aktualumo. Per liepos 10 d. Viešpaties angelo maldą
popiežius sakė, jog jo raginimas niekam neteikti pirmenybės Kristaus mei-
lės atžvilgiu esąs kvietimas į šventumą ir taip pat šiandien akinąs kiekvieną
krikščionį grįsti savo gyvenimą dvasiniais dalykais. Antrasis Benedikto
reikalas, „Dievo ieškojimas“, susijęs su amžina žmogiškosios egzistencijos
užduotimi. Priešingai nei kiti didieji jo laiko vienuoliai, šventasis Benedik-
tas, pasak popiežiaus, neįsteigė „jokios vienuolių bendruomenės barbarų
tautomis evangelizuoti“. Jis vėrciau nukreipė dėmesį į svarbiausią žmogiš-
kosios egzistencijos momentą – Dievo ieškojimą. Popiežius priminė savo
globėjo gyvenimo etapus. Nusivylęs žmonių gyvenimu Romoje, jis pasi-
traukė į Subiaco vienumą, kur apie save subūrė pirmuosius vienuolius.
Vėliau šiai iniciatyvai jo regula Montekasine suteikė tvarų pavidalą.

Vatikano paaiškinimas dėl Komunijos suteikimo broliui Roger per Jono Pauliaus II laidotuves

(KAP) Anot Vatikano atstovo spaudai Joaquina Navarro-Vallso, iš Komuni-
jos suteikimo reformatui Taize bendruomenės priorui broliui Roger per Jono
Pauliaus II laidotuves balandžio 8 d. nevalia daryti išvadų apie kokius nors
Bažnyčios bendrosios laikysenos interkomunijos atžvilgiu pokyčius. Brolis
Roger laikosi katalikiškojo Eucharistijos supratimo. Jo vadovaujamoje eku-
meninėje bendruomenėje interkomunija nepraktikuojama, pats prioras prieš
tai „ryžtingai nusistatęs“. Komunijos suteikimas broliui Roger per popiežiaus
laidotuves nebuvo iš anksto numatytas. Jis tiesiog buvo tarp asmenų, ėjusių
Komunijos, ir „atrodė negalima neduoti jam Komunijos, juolab jo tikėjimo
įsitikinimai gerai žinomi“. Tai, kad Taize vadovas priėmė Komuniją iš tuome-
tinio kardinolo Josepho Ratzingerio rankų, sukėlė tam tikrų gandų. Be kita ko,
buvo svarstoma, jog brolis Roger formaliai tapęs Katalikų Bažnyčios nariu.

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
Šventaragio 4
Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios
informacijos centras
Papilio 5, LT-44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ
Nariai: vysk. Jonas Boruta SJ
vysk. Jonas Kauneckas
kun. Artūras Jagelavičius
kun. Leonas Povilas Zaremba SJ
kun. Lionginas Virbalas SJ
kun. Kęstutis Rugevičius
Vyskupijų atstovai:
kun. Arūnas Poniškaitis
diak. Domas Gatautas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Vita Filipova / Kazlų Rūda
Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kun. Saulius Stumbras / Klaipėda
Laima Zimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio 5
LT-44275 Kaunas, Lietuva

TELEFONAI

Redakcija: 323 853
Platinimo tarnyba: 322 776
Faksas: 323 853
El. paštas: lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Studentų 48a
LT-51367 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2005, „Bažnyčios žinios“